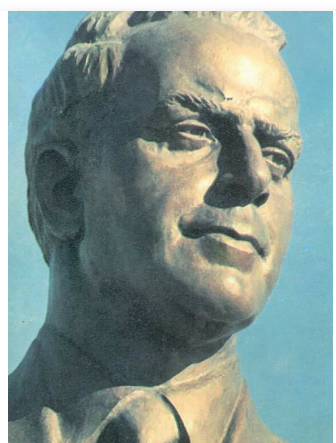

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Huseynov

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli nəsvətidir.
Qəzet 1993-cü ildən ayından bəri çıxır. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

11 dekabr
2024-cü il,
çərşənbə
№ 228 (6814)
Qiyməti
60 qəpik

➔ Bax səh. 2

Azərbaycan və Türkiyədən eyni mövqe

İki qardaş ölkə Suriya xalqına humanitar yardım məsələsində birgə dəstəyi ifadə edib

➔ Bax səh. 2

Cənub Qaz Dəhlizinin idarə olunması SOCAR-a həvalə edilib

Bankların yeni öhdəliyi

Azərbaycanın bank sektoru iqlim dəyişikliyi ilə bağlı öhdəliklər çərçivəsində “yaşıl taksonomiya”da qeyd edilmiş fəaliyyət sahələrinin maliyyələşdirilməsini hədəfləyir. Mərkəzi Bankdan (MB) mediaya açıqlamada bildirilib ki, həmin çərçivəyə əsasən, təqdim olunan kreditlər “yaşıl layihə”lərin tam və ya qismən maliyyələşdirilməsi, o cümlədən yenidən maliyyələşdirilməsi məqsədini daşıyır. “Yaşıl kreditlər”in digər kreditlərdən əsas fərqi onların yalnız “Yaşıl Taksonomiya”dan irəli gələn prioritetlərə uyğun olmasıdır. Qeyd edək ki, Mərkəzi Bank tərəfindən ötən ay təsdiqlənmiş “Yaşıl Taksonomiya” sənədi ölkədə dayanıqlı maliyyə ekosisteminin formalaşdırılması, daxili və xarici resursların “yaşıl” və dayanıqlı layihələrə yönəldilməsi, iqlim dəyişikliyindən yaranan risklərin tənzimlənməsi, aşağı karbon iqtisadiyyatına keçid ilə bağlı önəmli çıxan layihələrə dəstək verilməsini nəzərdə tutur. Məhz bu prinsiplərə uyğun olaraq bank sektoru bərpa olunan enerji, su resurslarının dayanıqlı idarə edilməsi, çirklənmənin qarşısının alınması və ona nəzarət, dayanıqlı kənd təsərrüfatı, fermer təsərrüfatı, biomüxtəliflik və mühafizə, “yaşıl binalar” və dayanıqlı inşaat, “yaşıl xidmətlər” sahələrinə...

➔ Bax səh. 4

“Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh sazişinə başlıca maneə”...

➔ Bax səh. 2

Mühüm mərhələyə start verildi...

➔ Bax səh. 3

“Yaşıl enerji” birliyi genişlənilir

➔ Bax səh. 5

Tarixin ən pis dönəmi...

➔ Bax səh. 4

Aİ dağılma təhlükəsi ilə üz-üzə...

➔ Bax səh. 6

Ermənistanın yeni manipulyasiya cəhdi...

➔ Bax səh. 5

Sülh üçün Təmas Qrupu yaradıla bilər

Rusiya-Ukrayna müharibəsində son vəziyyət rəsmi Kiyev üçün müsbət məcrada inkişaf etmir. Qərbin hərbi yardımına baxmayaraq, Rusiya orudusu Ukrayna ərazilərini ələ keçirməkdə davam edir. Belə bir şəraitdə Kiyevin ümidi NATO-ya üzv olmaqdır. Lakin alyansın aparıcı dövlətləri Ukraynanın üzvlüyünü indiki şəraitdə məqsəduyğun saymırlar. Digər tərəfdən, gələcək il yanvarın 20-dən sonra Donald Trampın ABŞ-da prezident kimi səlahiyyətlərinin icrasına başlaması Rusiya-Ukrayna müharibəsində yeni vəziyyət yarada bilər. Əgər Tramp vədinə əməl etsə, tezliklə müharibə dayanmalıdır.

Sülh planında ərazi bütövlüyü olacaqmı?

Yeri gəlmişkən, bugünlərdə Donald Tramp Parisdə Ukrayna Prezidenti Zelenski ilə görüşdən sonra Tramp Ukrayna və Rusiyanı atəşkəsə və bunun üçün şərtləri açıqlamağa çağırıb. O, sosial mediadakı paylaşımında yazıb ki, Ukrayna münaqişəni dayandırmaq üçün Rusiya ilə razılaşmaq istəyir. Görünür, Zelenski Trampa razılaşmaq məcburiyyətindədir. Çünki indiyədək Kiyev məhz ABŞ-ın hərbi dəstəyi...

➔ Bax səh. 7

**Fransa
səfirindən
Ermənistana
“xəbərdarlıq”...**

➔ Bax səh. 5

Tbilisidə qan töküləcək?

➔ Bax səh. 6

Prezident İlham Əliyev Ərdoğana zəng edib

Dövlət başçıları Suriya dövlətinin ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə dəstəklərini ifadə ediblər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 10-da Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğana zəng edib.

Söhbət zamanı dövlət başçıları Azərbaycan ilə Türkiyə arasında qardaşlıq və dostluq münasibətlərinin strateji müttəfiqlik zəminində inkişaf etdiyini bir daha vurğulayıblar.

Dövlətimizin başçısı Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və Əminə xanım Ərdoğanın Azərbaycanda keçirilmiş COP29 konf-

ransının liderlər sammitində fəal iştirakını məmnuniyyətlə qeyd edərək, geniştərkibli Türkiyə nümayəndə heyətinin konfransın işinə əsaslı töhfələr verdiyini vurğulayıb.

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan öz növbəsində COP29-un uğurla keçirilməsi və danışıqlar prosesində əldə olunmuş nəticələr münasibətilə Prezident İlham Əliyevə təbriklərini çatdırıb.

Telefon danışığı əsnasında Cənubi Qafqaz və Yaxın Şərq regionuna aid məsələlərə toxunulub, xüsusilə Suriyada Əsəd rejiminin çökməsindən sonra yaranmış vəziyyət müzakirə olunub. Dövlət başçıları bu münasibətlə Suriya xalqına təbriklərini, Suriya dövlətinin ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə dəstəklərini ifadə ediblər.

Prezident İlham Əliyev bundan sonra Türkiyənin yaxın dəstəyi ilə Suriyada sabitlik dövrünün başlayacağına ümidvar olduğunu bildirərək, Azərbaycanın qardaş Türkiyə ilə birlikdə Suriya xalqının üzləşdiyi humanitar problemlərin aradan qaldırılmasına dəstək verməyə hazır olduğunu qeyd edib.

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan bütün sahələrdə olduğu kimi Suriya xalqına humanitar yardım və dəstək məsələsində də Azərbaycan və Türkiyənin birgə fəaliyyət göstərəcəyini məmnuniyyətlə qeyd edib.

Söhbət əsnasında Azərbaycan və Türkiyə arasında qardaşlıq və strateji müttəfiqlik münasibətlərinin inkişaf perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezident Rusiyanın Həştərxan vilayətinin qubernatorunu qəbul edib

Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 10-da Rusiya Federasiyasının Həştərxan vilayətinin qubernatoru İqor Babuşkini qəbul edib. Dövlətimizin başçısı nümayəndə heyətinin Qubadlı rayonuna səfərinin əhəmiyyətinə toxunaraq orada Həştərxan vilayəti tərəfindən hədiyyə olaraq uşaq bağçasının inşasına görə minnətdarlığını bildirib. Bunu Azərbaycanla

Rusiya arasında dostluq əlaqələrinin, o cümlədən ölkəmizlə Rusiya Federasiyasının Həştərxan vilayəti arasında uğurlu əməkdaşlığın yaxşı göstəricisi kimi dəyərləndirib. di.

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş torpaqlarında yenidənqurma və bərpa işlərinə, o cümlədən sosial-infrastukturun yaradılmasına verilən hər cür dəstək, xüsusilə dost ölkələr tərəfindən göstərilən dəstək çox mühüm əhəmiyyət və böyük rəmzi xarakter daşıyır.

Söhbət zamanı nəqliyyat, tranzit yükdaşımar, kənd təsərrüfatı, ticarət, turizm və humanitar sahələrdə əməkdaşlığın perspektivləri barədə məsələlər müzakirə olunub.

Cənub Qaz Dəhlizinin idarə olunması SOCAR-a həvalə edilib

Prezident İlham Əliyev “Şahdəniz” qaz-kondensat yatağının istismarının ikinci mərhələsi və Cənub Qaz Dəhlizinin yaradılmasına dair digər layihələrlə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” Sərəncama dəyişikliklər edib. Sərəncama əsasən, “Cənub Qaz Dəhlizi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin maliyyə nəticələrinin Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) maliyyə hesabatlarında tam konsolidasiyası üçün Cə-

miyyətin idarə edilməsində SOCAR-ın üstünlük hüquqlarının təmin olunması qərara alınıb. Belə ki, “Cənub Qaz Dəhlizi” QCS-nin ni-zamnamə kapitalında dövlətə məxsus səhmlərin ni-zamnamə kapitalının 2 faizi

zini təşkil edən hissəsi üzərində mülkiyyət hüququ Mülki Məcəlləyə və “Qiyəmətli kağızlar bazarı haqqında” Qanuna uyğun olaraq SOCAR-ın ni-zamnamə kapitalına ötürüləcək.

Dəyişikliklərə əsasən, səhmlərinin 49 faizi dövlətə, 51 faizi isə SOCAR-a məxsus olan “Cənub Qaz Dəhlizi” QCS-nin layihələrinin səmərəli idarə olunması təmin ediləcək.

“Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh sazişinə başlıca maneə” ...

Bu mövzuda beynəlxalq konfrans keçirilib

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin (BMTM) təşkilatçılığı ilə dekabrın 10-da “Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh sazişinə başlıca maneə” adlı beynəlxalq konfrans keçirilib. Tədbirdə BMTM-in İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyev Azərbaycanın Ermənistanla sülhün əldə edilməsində maraqlı olduğunu bildirib.

Rəsmi İrəvanın mövqeyi qeyri-müəyyən olaraq qalır

O qeyd edib ki, Azərbaycan 2020-ci ildən əvvəl də sülhün əldə edilməsi üçün çalışıb: “Bu problemin kökü 100 illər əvvəl dayanır. 2020-ci və 2023-cü illərdə Ermənistanın işğalı altında olan torpaqların azad edilməsindən sonra sülh üçün imkanlar yaranıb. Lakin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə hörmət edilməsi ilə bağlı Ermənistanın mövqeyi qeyri-müəyyən olaraq qalır. Ermənistanın ali qanunu olan konstitusiyada, o cümlədən digər qanunvericilik aktlarında Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları qalmaqdadır”.

Azərbaycanın xarici işlər nazirinin müavini Elnur Məmmədov ölkəmizin Ermənistanla sülh sazişi barədə təklif göndərdiyini diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, qələbə qazanan ölkənin məğlub tərəfə sülh təklifi etməsi az hallarda baş verən prosesdir. O bildirib ki, Ermənistanla sülh sazişi barədə ABŞ-da, Rusiyada və Qazaxıstanda müzakirələr aparılıb.

Elnur Məmmədov: Ermənistan indiyədək öz sərhədlərini müəyyənləşdirməyib

Sülhün əldə edilməsindəki maneələrdən danışan E.Məmmədov qeyd edib ki, Ermənistanın konstitusiyasında ərazi iddiaları sülhə əsas maneədir. Digər bir problem isə bu ölkənin müxalifətinin mövqeyidir. “Azərbaycan torpağı olan Qarabağın Ermənistanın bir hissəsi adlandırılması onların milli “ideologiyası”dır, halbuki Ermənistan indiyədək öz sərhədlərini müəyyənləşdirməyib. Ermənistanın davranışları Alma-Ata Bəyannaməsinə ziddir. Bu ölkə öz konstitusiyasında dəyişiklik etməməklə bərabər, reallıqları da təhrif edir. Müzakirələrdə Qarabağın Azərbaycanın bir hissəsi olması barədə suallara Ermənistan tərəfi cavab verə bilmir. Çünki ölkəmizə qarşı ərazi iddiaları onların qanunvericiliyində mövcuddur”, - deyərək nazir müavini vurğulayıb

Ermənistanın “fundamental qaydası”...

ADA Universitetinin hüquq fakültəsinin dekanı müavini Cavid Qədirov Ermənistanın delimitasiya prosesində iştirakı-

nın öz konstitusiyasına zidd olduğunu qeyd edərək deyib: “Delimitasiya əsas vermir ki, sülh müqaviləsi imzalanarsa Ermənistan buna əməl edəcək. Ermənistan konstitusiyasının preambulasında ərazi iddiaları çox güman ki, “fundamental qayda” kimi təsnif edilir. Sülh müqaviləsi isə öhdəliklərlə potensial ziddiyyətlər yaradır. Hazırda ərazi iddiaları çıxarılmayıb və Ermənistanın qanunvericiliyində mərkəz olaraq qalır”.

Erməni ekspert: Ölkəmizdə insanlar konstitusiyanın işləmədiyini düşünürlər

Sonra Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyevin moderatorluğu ilə “Ermənistan konstitusiyası və qanunlarında sülh müqaviləsinə maneələr” mövzusunda birinci paneldə Milli Məclisin deputatı Erkin Qədirli, ADA Universitetinin hüquq fakültəsinin dekanı müavini Cavid Qədirov çıxış ediblər.

Həmçinin, erməni ekspert Onnik Krikoryanın (“Zoom” vasitəsilə) çıxışı olub. O.Krikoryan deyib ki, Ermənistanda konstitusiyaya heç kim əhəmiyyət vermir, çünki insanlar onun işləmədiyini düşünürlər. Onun sözlərinə görə, Ermənistanın baş naziri də dəyişiklik, yenilik istəyir, ancaq konstitusiyaya dəyişiklik ölkədə ziddiyyətli məsələdir.

ADA Universiteti nəzdində İnkişaf və Diplomatiya İnstitutunun siyasi tədqiqatlar, təhlil və nəşrlər üzrə direktoru Damian Krnjević Miskoviçin moderatorluğu ilə keçirilən “Sülh naminə konstitusiyaların dəyişdirilməsi - beynəlxalq təcrübələr” adlı ikinci paneldə isə Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı sabiq səfiri Ceyms Şarp, Türkiyənin Kadir Has Universitetinin prorektoru Mitat Çelikkpala, siyasi elmlər üzrə professor və Avropa Şurası tərəfindən təstəklənən İctimai siyasət məktəbinin (Tereza Ana) direktoru Zidas Daskalovski Avropa təcrübələrini, xüsusilə İrlandiyanın və Şimali Makedoniyanın nümunəsindəki presedentləri nəzərdən keçiriblər.

Nardar BAYRAMLI

Dekabrın 10-da Milli Məclisin növbəti iclası keçirilib. İclasın gündəliyinə 15 məsələ daxil edilib. Əvvəlcə spiker Sahibə Qafarova dekabrın 7-də Milli Məclisdə keçirilmiş Azərbaycan parlamentinin 106-cı ildönümünə həsr edilən beynəlxalq konfrans haqqında fikirlərini bildirib. Onun sözlərinə görə, tədbirdə Milli Məclisin deputatları, Türkiyə, Rusiya, Pakistan, Özbəkistan, Gürcüstan, Qazaxıstan, Tacikistan, Qırğızıstan, Belarus, İraq, Efiopiya, İndoneziya, Malayziya parlamentlərinin və Türkiyə PA, MDB-nin Parlamentlərarası Assambleyası kimi beynəlxalq təşkilatların 100-ə yaxın nümayəndəsi iştirak edib. Konfransda “Parlamentarizm: ənənələr və perspektivlər” mövzusu ətrafında müzakirələr aparılıb, 27 nəfər çıxış edib.

Bundan əlavə, tədbir çərçivəsində ADA Universitetində “İctimai diplomatiyada parlamentlərin rolu: Azərbaycan və Türkiyə nümunəsi” mövzusunda Beynəlxalq dəyirmi masa keçirilib. “Parlamentlərin ictimai diplomatiyada rolu” və “Parlamentlərin fəaliyyətində rəqəmsal texnologiyalar və kütləvi informasiya vasitələrinin rolu” mövzuları ətrafında fikir mübadiləsi də aparılıb.

Spikerin sözlərinə görə, konfrans çərçivəsində Türkiyə, Pakistan, Qazaxıstan, Tacikistan parlamentlərinin təmsilçiləri ilə ikitərəfli görüşlər də keçirilib. “Hesab edirəm ki, konfrans parlamentlərarası dialoqu və qarşılıqlı əlaqənin dərinləşməsi baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. Konfrans iştirakçılarının Zəfər parkına gətməsi, Heydər Əliyev Mərkəzi ilə tanış olması, işğaldan azad edilmiş əraziləri - Füzuli, Şuşa, Xankəndi və Xocəlimi ziyarət etməsi onların Azərbaycan reallıqlarına daha yaxından bələd olmasına şərait yaradırdı”, - deyərək S.Qafarova qeyd edib.

Sonra millət vəkili cari məsələlərlə bağlı çıxışlar ediblər. Deputat Naqif Həməzəyev bildirib ki, Azərbaycanın inkişafını və yaradığı yeni reallıqları qəbul etmək istəməyən xarici qüvvələrin və sapı özümdən olan “baltaların” planları hər zaman iflasa uğrayacaq. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın dünya səviyyəsində nüfuzunu artıran mühüm beynəlxalq tədbirlərdən biri də COP 29-un ölkəmizdə keçirilməsi oldu: “Bu tədbir, Azərbaycanın iqlim dəyişikliyinə qarşı global mübarizədə fəal iştirak etdiyini və ekoloji problemlərin həlli istiqamətində beynəlxalq tərəfdaşlıqda önəmli mövqə tutduğunu nümayiş etdirdi. Konfransın nəticələri, həm yerli, həm də global səviyyədə, ekoloji sabitliyin təmin olunmasına töhfə verəcəyindən əminəm”.

Millət vəkili fikrinə, bütün bu nailiyyətlər Azərbaycanın davamlı inkişafını və beynəlxalq miqyasda tanınmış etibarlı tərəfdaş imicini möhkəmləndirdiyini bir daha sübut edib.

Deputat Bəhrüz Məhərrəmov çıxışında bildirib ki, bu gün dünyanın harasında işğal və təvəvüz varsa, bu, demokratiya və insan haqları adı ilə pərdələnir. Son vaxtlar bəzi Qərb ölkələrinin səfirləri bu prosesdə aktivləşib, amma 30 il, bir milyon azərbaycanlının haqqını görmədən gələnlər hansısa vətəndaşın müdafiəsində nə qədər səmimi ola bilər? “Ona görə heç kim bizə nağıl danışmasın. Bu gün insan hü-

quqlarının ən səmimi müdafiəçisi 1 milyon məcburi köçkünün təməl haqlarını bərpa etmiş, 350 minlik Qərbi azərbaycanlının haqlarının müdafiəsinə qalxan, müstəmləkəçiliklə mübarizəyə liderlik edən Azərbaycan və onun Prezidenti İlham Əliyevdir”, -deyə millət vəkili vurğulayıb.

Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zahir Oruc isə qeyd edib ki, Gürcüstanda gedən geosiyasi mübarizə yalnız bir ölkə deyil, Qafqazın “ələ keçirilməsi” uğrunda: “Qarabağ zəfəri ilə təhlükəsizliyini və beynəlxalq mövqeyini gücləndirən Azərbaycanın əhatə olunduğu regionda qeyri-sabitlikdir, toqquşmalar və silahlı qarşıdurmalar baş verir. Xalqımız uzun illər geosiyasi mübarizələrdən əziyyət çəkdiyi üçün qazandığı tarixi qələbənin, Böyük Qayıdışın qədrini bilir. Yerləşdiyimiz bölgədə təhlükələrdən qorunmağın yalnız bir alternativsiz yolu var. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev beynəlmillət toqquşmalarının poliqonuna çevrilməmək üçün ölkəmizi nə Qərbin, nə də qonşuların forpostuna çevirib, hakimiyyəti zorla dəyişmək planlarını iflasa uğradıb”.

Parlamentin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Arzu Nəgəyev isə deyib ki, COP29-un təhlükəsizlik tədbirlərində Azərbaycan dövləti ev sahibi kimi təşkilatçılıq məsələsinin ən vacib elementindən olan təhlükəsizlik tədbirlərini yüksək səviyyədə həyata keçirib: “Bütün dünya etiraf etdi ki, biz COP29-u ən yüksək səviyyədə təşkil etdik. Təbii ki, onu da göstərdik ki, Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan xalqının dəstəyi ilə həyata keçirdiyi daxili, eləcə də xarici siyasət müstəqil və davamlıdır”.

Daha sonra gündəlikdəki məsələlər müzakirə olunub. Əvvəlcə “Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının üzvlərinin təyin edilməsi haqqında” qərar layihəsinə baxılıb. Layihəyə əsasən, Komissiyanın yeni üzvləri Milli Məclis sədrinin müavini Ziyafət Əsgərov, parlamentin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Arzu Nəgəyev, deputat Əminə Ağazadə, Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov və Milli Məclis Aparatının rəhbəri Fərid Hacıyev olub. Qeyd edək ki, Komissiya 15 nəfər üzvdən ibarət tərkibdə təşkil edilir və fəaliyyət göstərir. Komissiyanın 5 üzvü Azərbaycan Prezidenti tərəfindən, 5 üzvü Milli Məclis tərəfindən, 5 üzvü isə Konstitutsiya Məhkəməsi tərəfindən təyin edilir.

Sonra Miqrasiya Məcəlləsində, “Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında”, “Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında”, “Bələdiyyələrin maliyyəsinin əsasları haqqında”, “Büdcə sistemi haqqında” və “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” qanunlarda dəyişikliklər üçüncü oxunuşda qəbul olunub.

Millət vəkili gündəlikdə olan digər məsələləri də müzakirə ediblər.

Nardar BAYRAMLI

Qərbi Azərbaycan İcması Ümumdünya İnsan Hüquqları Günü münasibətilə bəyanat yayıb

Qərbi Azərbaycan İcması 10 Dekabr - Ümumdünya İnsan Hüquqları Günü münasibətilə bəyanat yayıb. Bəyanatda deyilir: “Ermənistan tərəfindən doğma yurdlarından zorla çıxarılmiş çoxsaylı azərbaycanlıları özündə birləşdirən və onların qayıdış hüququ uğrunda mübarizə aparən Qərbi Azərbaycan İcması olaraq biz 10 Dekabr - Ümumdünya İnsan Hüquqları Günüə xüsusi önəm verdiyimizi vurğulamaq istəyirik. İnsan hüquqlarının universal əsaslarını təşkil edən və bizim qayıdış hüququmuzun da mənsəyi olan Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsinin qəbul edilməsi münasibətilə təsis olunmuş Ümumdünya İnsan Hüquqları Günü bizim haqq işimiz üçün mühüm istinad nöqtələrindən biridir.

Bu mühüm gündə Ermənistanın Qərbi azərbaycanlıların qayıdış hüququnu inkar etməklə insan hüquqlarını kobud şəkildə pozmağa davam etməsindən dərin narahatlığımızı bir daha bildiririk”.

İcmə bəzi xarici ölkələrin etnik və dini ayrı-seçkilik siyasəti nəticəsində bütövlükdə Azərbaycan xalqının böyük ədalətsizliklə üzləşməsindən ciddi narahatlığını bildirir. Bəyanatda qeyd edilir ki, “əlavə narahatedic hal olan ibarətdir ki, bu ölkələr azərbaycanofob, ayrı-seçkilik siyasətlərini “insan hüquqları” adı altında pərdələməyə çalışırlar. İnsan hüquqlarına ən böyük zərərini məhz bu cür ikiüzlü siyasətlər

vurur. Biz mahiyyətcə irqçi olan bu yanaşmaları qətiyyətlə pisləyir, bu cür hərəkətləri ifşa etmək üçün gələcəkdə də səylərimizi əsirgəməyəcəyimizi bildiririk. Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən 30 illik işğalına son qoymasını və bununla da yüz minlərlə keçmiş məcburi köçkünün hüquqlarının bərpasını alqışlayırıq. Həmçinin qeyd etməliyik ki, Prezident İlham Əliyevin Qərbi azərbaycanlıların dinc şəkildə qayıdış hüququnun təmin edilməsi sahəsində göstərdiyi səylər, o cümlədən İcmamız tərəfindən dekabrın 5-6-da keçirilmiş qayıdış hüququna dair ikinci beynəlxalq konfransa göndərdiyi tarixi müraciəti bizim qayıdış hüququmuza və bütövlükdə Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsinin icrasına böyük töhfədir.

Biz beynəlxalq ictimaiyyəti Qərbi azərbaycanlıların qayıdışı sahəsində davam edən səyləri Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsinə xidmət edən mühüm töhfə kimi alqışlamağa və dəstəkləməyə çağırıraq”.

Mühüm mərhələyə start verildi...

337 bələdiyyə üzrə 1531 namizəd

Ölkəmizdə gələn il yanvarın 29-da keçiriləcək növbəti - sayca 6-cı bələdiyyə seçkilərinə hazırlıqlar davam edir. Bu, müstəqil Azərbaycanın tarixində ölkənin bütün ərazilərində keçiriləcək ilk bələdiyyə seçkiləridir.

Otuz illik işğal dövründə prezident, parlament və bələdiyyə seçkilərini bəlli səbəblərə görə ölkənin bütün ərazisində təşkil etmək mümkün olmurdu. 44 günlük Vətən müharibəsində və 23 saatlıq lokal xarakterli antiterror tədbirlərində qazılan mühtəşəm qələbələr sayəsində Azərbaycan ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etməyə nail oldu. Beləliklə də, 2024-cü ildə ölkənin bütün ərazisində əvvəlcə prezident, sonra isə parlament seçkiləri keçirildi. İndi isə növbədə bələdiyyə seçkiləri gəlir. Şübhə yoxdur ki, işğaldan azad olunmuş ərazilər də daxil olmaqla bütün ölkə üzrə yeni tərkibdə bələdiyyələrin formalaşması müasir dövlət kimi inkişaf edən Azərbaycanda idarəçilik sisteminin səmərəliliyinin artmasına öz müsbət təsirini göstərəcək.

MSK-nın növbəti iclası

Hazırda Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) fəaliyyəti əsasən qarşında gələn bələdiyyə seçkilərinə zəruri hazırlıqların həyata keçirilməsinə fokuslanıb.

Məlum olduğu kimi, MSK tərə-

findən "Azərbaycan Respublikasında bələdiyyə seçkilərinin hazırlanıb keçirilməsi üzrə əsas hərəkət və tədbirlərin Təqvim planı" təsdiqlənib. Qarşında gələn seçkilərlə bağlı bütün fəaliyyətlər bəhs olunan sənədə uyğun qaydada həyata keçirilir. İndiyədək MSK-nın bir neçə iclasında seçkilərlə bağlı aktual müzakirələr aparılıb və mühüm qərarlar qəbul olunub.

Eyni zamanda, MSK-nın nəzdində komissiya üzvləri və Katibliyin əməkdaşları da daxil olmaqla 9 nöfərdən ibarət tərkibdə ekspert qrupu yaradılıb. Ekspert qrupunun formalaşdırılmasında məqsəd qarşında gələn bələdiyyə seçkilərində vətəndaşların seçki hüquqlarını pozan hərəkətlərdən (hərəkətsizlikdən) və qərarlardan şikayətlərin aradan qaldırılması, habelə vətəndaşların seçki hüquqlarının daha səmərəli təmin olunmasıdır.

MSK-nın dekabrın 9-da Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə keçirilən növbəti iclasında bəzi seçki dairələrində bələdiyyə seçkilərinin hazırlanması barədə müzakirələr aparılıb. Katibliyin əməkdaşları da daxil olmaqla 9 nöfərdən ibarət tərkibdə ekspert qrupu yaradılıb. Ekspert qrupunun formalaşdırılmasında məqsəd qarşında gələn bələdiyyə seçkilərində vətəndaşların seçki hüquqlarını pozan hərəkətlərdən (hərəkətsizlikdən) və qərarlardan şikayətlərin aradan qaldırılması, habelə vətəndaşların seçki hüquqlarının daha səmərəli təmin olunmasıdır.

dairələrinin həddudları daxilində yeni seçki məntəqələrinin yaradılması və məntəqə seçki komissiyalarının təşkilinə qərar verib.

İclasda daha sonra 2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyası, Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyası, Böyük Quruluş Partiyası, Demokratik İslahatlar Partiyası və Azərbaycan Ümid Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələrinin qeydə alınması məsələsinə baxılıb. Komissiya üzvlərinə hər bir siyasi partiyanın MSK-ya müvafiq müraciəti barədə ayrı-ayrılıqda məlumat verilib və sözügedən siyasi partiyalar tərəfindən təqdim olunan şəxslər səlahiyyətli nümayəndələr kimi qeydə alınıb.

Seçki sənədləri təqdim olunur

Qarşında gələn bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq çərçivəsində artıq mühüm mərhələyə - namizədlərin qeydə alınmasına start verilib. "Təqvim planı"nda qeyd edilib ki, namizədin qeydə alınması üçün zəruri olan seçki sənədlərini namizəd və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi, siyasi partiyanın və ya siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsi DSK-ya təqdim edə bilər.

Seçki Məcəlləsinə əsasən, seçki sənədləri səsvermə gününə ən çoxu 50, ən azı 30 gün qalmış saat 18:00-dək təqdim edilməlidir. "Təqvim

planı"nda bu müddət 2024-cü il dekabrın 10-dan dekabrın 30-u saat 18.00-dək nəzərdə tutulub.

Bələdiyyə seçkilərinə qatılmaq istəyənlər MSK-nın müxtəlif statuslu seçki subyektlərinin maarifləndirilməsi proqramı çərçivəsində hazırladığı "Namizədlər üçün yaddaş" kitabçasından bəhrələnmə bilirlər. Layihənin reallaşdırılmasında və nəşrin hazırlanmasında başlıca məqsəd bələdiyyə üzvlü seçilmək niyyətində olan vətəndaşların passiv seçki hüquqlarının reallaşdırılması üçün onlara metodiki yardım göstərmək, onların məlumatlılığını artırmaq və fəaliyyətlərinin daha da asanlaşdırılmasına imkan yaratmaqdır.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahovun məlumatına əsasən, bələdiyyə seçkilərində 77 seçki dairəsinə əhatə edən 337 bələdiyyə üzrə 1531 nəfər namizədlik üçün müraciət edib. "Düşüncə ki, bələdiyyə seçkilərində bütün siyasi partiyalardan iştirakçılar olacaq", - deyərək MSK sədri əlavə edib.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda 685 bələdiyyə üzrə ümumilikdə 8071 üzv seçiləcək. İndidən namizədlərin sayının çox olması ondan xəbər verir ki, növbəti bələdiyyə seçkiləri ciddi rəqabət şəraitində keçəcək.

Bələdiyyə büdcəsinin gəlirlərinə və xərclərinə nəzarət forması dəyişiləcək

Növbəti mərhələdə bələdiyyə büdcəsinin gəlirlərinə və xərclərinə nəzarət forması dəyişiləcək. Belə

ki, bələdiyyə büdcəsinin gəlirləri və xərcləri bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarəti həyata keçirən orqanın informasiya sistemində əks olunacaq.

Bu məsələ parlamentin dekabrın 10-da keçirilən iclasının gündəliyinə daxil edilmiş "Bələdiyyələrin maliyyəsinin əsasları haqqında", "Büdcə sistemi haqqında" və "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsində əksini tapıb.

Qanun layihəsinə əsasən bələdiyyə büdcəsinin xərcləri həmin informasiya sistemi vasitəsilə həyata keçiriləcək. Bu zaman xərclər üzrə ödənişlərin icrasını ödəniş xidməti təchizatçıları (banklar, ödəniş təşkilatları və digər) təmin edəcək.

"Nağdsız hesablaşmalar haqqın-

da" Qanuna əsasən, vergilərin yığım nağdsız qaydada həyata keçirilir. Bu müddəə bələdiyyə vergilərinə də şamil olunur. Adıçəkilən Qanuna təklif olunan dəyişikliyə əsasən bələdiyyələrə ödənilən xidmət haqları və digər yığımalar üzrə hesablaşmaların da nağdsız qaydada həyata keçirilməsi təklif olunur.

Dəyişikliklər bələdiyyə büdcəsinin formalaşdırılmasına və icrasının elektronlaşdırılmasına, elektron ödəniş üsullarından istifadə etməklə nağdsız qaydada həyata keçirilməsinə, bununla da şəffaflığın təmin olunmasına, yerli büdcənin icrasının və vəsaitlərdən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına xidmət edəcək.

M.ABDULLAYEV

Leyla Əliyeva əlilliyi olan şəxslər üçün sosial xidmət müəssisələrini ziyarət edib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva dekabrın 10-da Bakının Mərdəkan qəsəbəsində yerləşən 1 saylı 18 yaşındakı əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər üçün sosial xidmət müəssisəsini ziyarət edib.

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev sosial xidmət müəssisəsinin fəaliyyəti

barədə Leyla Əliyevaya məlumat verib. Müəssisədə 150-dək uşağın dövlət himayəsində yaşamaqla, reabilitasiya xidmətləri ilə təmin edildiyi qeyd olunub. Leyla Əliyeva müəssisədə uşaqların bacarıqlarının artırılması üçün yaradılmış emalatxana, əmək terapiyası, məşğələ, aktiv terapiya, musiqi, idman otaqları ilə tanış olub. Uşaqlar

geyim dəfisi nümayiş etdirib, rəqslər ifa edib, qonaqlarla birgə kətan üzərində rəsm çəkiblər.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti paytaxtın Ramana qəsəbəsindəki Əlilliyi olan şəxslərin Peşə-əmək Reabilitasiyası Mərkəzində də olub. Burada Leyla Əliyevaya peşə reabilitasiyasının təşkili işləri barədə məlumat

verilib.

Bu il müəssisədə əlilliyi olan 15-29 yaşlı 500 şəxsə xidmət göstərildiyi, hazırda 143 benefisiarın peşə təlimində olduğu qeyd edilib. Mərkəzə qəbul edilənlərin dövlət hesabına yataqxana, yemək və reabilitasiya xidmətləri ilə də təmin olunduğu bildirilib.

Leyla Əliyeva Mərkəzdə peşə

təlimi prosesi ilə tanış olub, əlilliyi olan gənclərin stolüstü oyunlarını izləyib, boccia üzrə milli komandanın üzvləri ilə görüşüb. Benefisiarlar Azərbaycanın Dövlət Himnini jest dilində ifa ediblər. Sonra onların əl işlərindən ibarət geyimlərin moda nümayiş olub.

Təlim kursunda olan gənclər

"İnnabi" rəqsini ifa ediblər və Leyla Əliyeva onlarla birgə rəqs edib. Əlilliyi olan şəxslər, həmçinin mahnılar, Leyla Əliyevanın şeirlərini səsləndiriblər.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti tərəfindən hər iki sosial xidmət müəssisəsinə hədiyyələr təqdim edilib.

"Yaşıl enerji" birliyi genişlənir

"Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi" yeni tərəfdaşlarla yeni mərhələyə daxil olur

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı müvafiq fərmana əsasən, "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"ə düzəliş Protokolu təsdiq edilib. Energetika

Nazirliyinə sənədin müddəalarının həyata keçirilməsinin təmin edilməsi barədə tapşırıq verilib. Bu, 4 ölkənin əsasını qoyduğu "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi"nin yeni mərhələyə qədəm qoyması üçün hüquqi-iqtisadi təminat deməkdir.

Qeyd edək ki, 2022-ci ildə Ru-

miniya Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş imzalanıb. Sazişin icrasını təmin etmək məqsədilə 2024-cü ilin may ayında Azərbaycan, Rumıniya, Gürcüstan və Ma-

carıstan arasında yeni enerji ənəkləşliyi üzrə birgə müəssisənin yaradılmasına dair memorandum imzalanıb və "yaşıl enerji"nin ixracında tranzitlərin birləşdirilməsi və vahid kabelin yaradılması üçün hüquqi çərvivə formalaşdırılıb. Birgə müəssisənin yaradılmasından sonra "Xəzər-Qara

dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi"nin icrasını təmin etmək üçün Rumıniyanın "Transelectrica", Azərbaycanın "Azərenerji" ASC, Gürcüstanın "Elektrik Şəbəkəsi" və Maca-

rıstanın "MVM" şirkəti arasında da saziş imzalanıb. Əsas məqsəd "yaşıl enerji dəhlizi" layihəsinin texniki-fiziki reallaşdırılması üzrə işləri yerinə yetirməkdir.

Bolqarıstan da "Qara dəniz" kabelinə qoşulmaq niyyətindədir

"Qara dəniz" kabeli və ya "Yaşıl enerji dəhlizi" adlandırılan "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi" yaradıcısı olan 4 ölkə - Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan yeni nəhəng marşrutunu əsasını qoymaqla bölgədə geniş bir "yaşıl" ailə bloku formalaşdırıb. Digər region ölkələri, o cümlədən Avropa dövlətləri bu dəhlizin iştirak

cısı olmaqla fəal təşəbbüskarlıq göstərməkdədir. Məsələn, Bolqarıstan "yaşıl dəhliz"də yer almaq niyyətini bəyan edib. Bolqarıstan "Qara dəniz kabeli"nə qoşulmaqla Azərbaycanın külək və Günəş enerjisi stansiyalarından əldə edilən "yaşıl enerji"nin əldə edilməsinə nail ola bilər, eyni zamanda, Avropaya nəqlində tranzit ölkəyə çevrilir

Digər ölkələrin tranzit zəncirinə qoşulmaq istəyi "yaşıl dəhliz"nin daha böyük coğrafiyanı əhatə edəcəyindən regional enerji xəlinə çevriləcəyindən xəbər verir. Bunu Avropa İttifaqının Enerji komissarlığı da bəyan edib. Komissarlığın bəyanatında qeyd edilir ki, təmiz enerjiyə keçidin ən etibarlı qollarından biri olan "Yaşıl enerji dəhlizi" böyük bir

bölgəni əhatə etməklə təmiz enerjiyə keçid strategiyasının prinsiplərinə uyğun olaraq rəqabətqabiliyyətli bazarın formalaşmasına və bərpaulunan mənbələrdən elektrik enerjisinin çoxşaxəli mübadiləsinin təmin edəcək. Bu baxımdan layihənin Cənubi Qafqaz-Avropa platformasından çıxaraq digər regionları da qovuşduracağı istisna deyil.

Qazaxıstan-Özbəkistan-Azərbaycan koalisiyası

Qazaxıstan və Özbəkistan da "yaşıl koalisiya"da yer almaq niyyətindədir. COP29 sammiti çərçivəsində noyabrın 13-də Bakıda Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan prezidentlərinin üçtərəfli görüşünün yekunu olaraq "yaşıl enerji" sahəsində əməkdaşlığa dair sazişin imzalanması Xəzərin dibi ilə elektrik kabelinin çəkilməsinə nəzərdə tutur ki, bu "Qara dəniz" kabelinə inteqrasiya deməkdir. Sənəd Xəzər dənizində qiymətləndirilən 500 QVt-dan çox külək enerjisinin Azərbaycan üzərindən Avropaya nəqlini nəzərdə tutur. Hazırda Xəzər dənizi bərpa olunan enerji mənbələri üzrə ən böyük ehtiyatlara malikdir. Təkcə Xəzər dənizinin Azərbaycanı aid hissəsində külək enerji istehsalı üçün təxminən 157 QVt güc vardır. Eləcə də Qaza-

xıstan sektorunda da Günəş və külək stansiyaları üçün zəngin resurslar var ki, hazırda bu sahədə infrastrukturular yaradılır. Bu ölkənin külək potensialı ildə 1 trilyon 820 milyard kilovat/saat-dan çoxdur, Günəş enerjisi isə 1 trilyon kilovat/saat-dır. Yaxud Özbəkistanın Asiya çöllərində günəş enerjisi üçün resurslar xeyli böyükdür, külək enerjisinin potensialı 520 QVt, Günəş enerjisinin potensialı isə 2 trilyon 58 milyard kVt təşkil edir. Bu isə Mərkəzi Asiya və Xəzər regionları arasında böyük bir yaşıl gücün səfərbər olunması üçün imkanları artırır. Ona görə də Xəzər-Qara

dəniz kabeli Avropa İttifaqının enerji maraqlarına xidmət edir və Mərkəzi Asiya və Qafqazın "yaşıl körpü"yə çevrilməsi istiqamətində söyləy getdikcə artmaqdadır.

Azərbaycan "Qara dəniz kabeli"ni həm də Cənub Qaz Dəhlizində yer alan bütün ölkələrin ortaq ailəsi kimi görür və siyasəti də bu istiqamətdə irəlilədir. Məsələn, 2024-cü il mar-

"Qara dəniz" kabeli və ya "Yaşıl enerji dəhlizi" adlandırılan "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi" yaradıcısı olan 4 ölkə - Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan yeni nəhəng marşrutunu əsasını qoymaqla bölgədə geniş bir "yaşıl" ailə bloku formalaşdırıb.

Cənub Qaz Dəhlizinin "yaşıl tranziti" ...

rarası dialoqun artırılması qərara alınıb. Eyni zamanda, Azərbaycan və Avropa İttifaqı daxil olmaqla 23 ölkə, 6 beynəlxalq təşkilat və 44 şirkətin təmsil olunduğu tədbirdə "yaşıl enerji" sahəsində əməkdaşlığa dair sənədlər imzalanıb.

Beləliklə, Azərbaycanın 2 il əvvəl əsasını qoyduğu "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"ə qoşulan ölkələrin sırasını genişləndirməsi rəsmi Bakının həmişə olduğu kimi enerji təşəbbüskarlığına beynəlxalq dəstəyi artırır.

E.CƏFƏRLİ

Azərbaycanın bank sektoru iqlim dəyişikliyi ilə bağlı öhdəliklər çərçivəsində “yaşıl taksonomiya”da qeyd edilmiş fəaliyyət sahələrinin maliyyələşdirilməsini hədəfləyir. Mərkəzi Bankdan (MB) mediaya açıqlamada bildirilib ki, həmin çərçivəyə əsasən, təqdim olunan kreditlər “yaşıl layihə”lərin tam və ya qismən maliyyələşdirilməsi, o cümlədən yenidən maliyyələşdirilməsi məqsədini daşıyır. “Yaşıl kreditlər”in digər kreditlərdən əsas fərqi onların yalnız “Yaşıl Taksonomiya”dan irəli gələn prioritetlərə uyğun

Bankların yeni öhdəliyi

“Yaşıl kreditlər”in həcmnin artırılması hədəflənib

olmasıdır. Qeyd edək ki, Mərkəzi Bank tərəfindən ötən ay təsdiqlənmiş “Yaşıl Taksonomiya” sənədi ölkədə

dayanıqlı maliyyə ekosisteminin formalaşdırılması, daxili və xarici resursların “yaşıl” və dayanıqlı layihələrə yönəl-

dilməsi, iqlim dəyişikliyindən yaranan risklərin tənzimlənməsi, aşağı karbon iqtisadiyyatına keçid ilə bağlı ön çir-

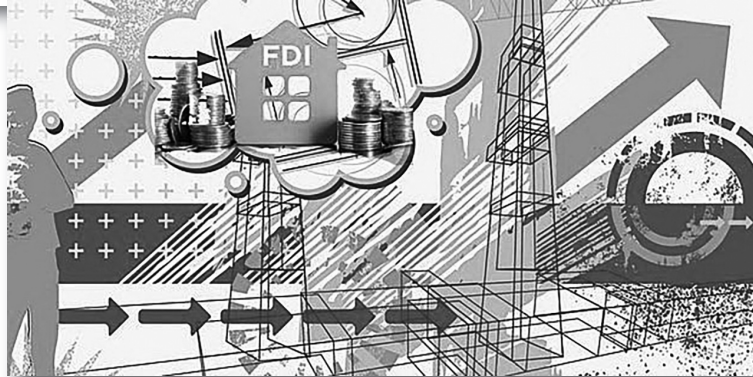
xan layihələrə dəstək verilməsini nəzərdə tutur. Məhz bu prinsiplərə uyğun olaraq bank sektoru bərpa olunan enerji, su resurslarının dayanıqlı idarə edilməsi, çirklənmənin qarşısının alınması və ona nəzarət, dayanıqlı kənd təsərrüfatı, fermer təsərrüfatı, biomüxtəliflik və mühafizə, “yaşıl binalar” və dayanıqlı inşaat, “yaşıl xidmətlər” sahələrinə kreditləşməni artıracaq.

2060-cı ilə qədər 44 milyard dollar ...

Taksonomiya baxışlarına əsasən, bank və maliyyə bazarının iştirakçıları dünyada təbii edilən “yaşıl maliyyə” alətlərinin ölkəmizdə tətbiqində soy və məsuliyyətlərini artırıcaq. Azərbaycan Banklar Assosiasiyasının (ABA) sədri Zakir Nuriyevin fikrincə, karbon emissiyalarının azaldılmasına xidmət edən həmin maliyyə təminatlarının qlobal səviyyədə yaradılması üçün yüz milyardlarla dollar lazımdır. Araşdırmalara görə, 2030-cu ilədək illik olaraq 8-9 trilyon dollar, 2050-ci ilə qədər isə illik 10-11 trilyon dollar iqlim maliyyəsi tələb olunur. Ümumilikdə isə “netto sıfır” üçün təxminən 270 trilyon dollar lazımdır. Azərbaycan qlobal alyansın üzvü kimi “yaşıl iqtisadiyyat” quruculuğunda “yaşıl maliyyə”nin əhəmiyyətinə xüsusi önəm verir və dayanıqlı maliyyə imkanlarını səfərbər etməyə çalışır. Qiymətləndirmələrə əsasən, Azərbaycanın karbon emissiyalarını azaltmaq üçün 2060-cı ilə

qədər 44 milyard dollar məbləğində investisiyaya ehtiyacı var. Bu investisiyaların əhəmiyyətli bir hissəsi özəl sektorun, eləcə də bank sektorunun maliyyə təminatı ilə təmin edilə bilər.

Hazırda dünya bank sektoru bu vəsaitləri müxtəlif alətlərlə təmin etməyə çalışır. Həmin alətlərdən biri “yaşıl istiqrazlar”dır. Azərbaycanın bank sistemi üçün də bu istiqrazların emissiyası vacib hesab edilir və bunun üçün qabaqcıl beynəlxalq təcrübə hərtərəfli nəzərdən keçirilir. “Yaşıl istiqrazlar” maliyyə sektorunda davamlılığını təşviq etmək, iqlimlə əlaqəli və ya digər növ xüsusi ekoloji layihələrə dəstəkləmək, sosial və ətraf mühitin yaxşılaşdırılmasına töhfə vermək baxımından daha cəlbedicidir. Ekoloji və iqlim layihələrini dəstəkləmək üçün sabit gəlirli bir maliyyə aləti olan “yaşıl istiqraz” enerji səmərəliliyi, ekoloji çirklənmə ilə mübarizədə öz səmərəsini verə bilər.

“Yaşıl səhm”lərin buraxılışına hazırlıq

“Yaşıl maliyyə” alətlərindən biri olan “yaşıl səhm”lər də ekoloji cəhətdən təmiz texnologiyaların genişləndirilməsi və iqlim dəyişikliyinə azaldılması istiqamətində emissiya edilən səmərəli maliyyə alətidir. Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının hesabatında “yaşıl səhm”lərin son 4 ildə emissiyasının 230 milyard dolları ötdüyü qeyd olunur. Hazırda Dünya Bankı “yaşıl istiqraz” və “yaşıl səhm” buraxılışında əsas maliyyə institut və emitent kimi fəallığını daha çox artırmaqdadır. Bank son 5 ildə 200 milyard dollara yaxın istiqraz emissiya edib. Həmçinin Avropa Komissiyası “yaşıl istiqrazlar”ın emissiyasına 20 milyard avroya yaxın vəsait xərcləyib.

Bütün bunları nəzərə alan Azərbaycanın bank icması beynəlxalq institutlarla, o cümlədən Dünya Bankı və Avropa Komissiyası ilə bu istiqamətdə əməkdaşlığı artırmağı düşünür.

dən “yaşıl iqtisadiyyat”a keçidə töhfə verəcək 19 layihəyə qrant ayrılıb, 10-a yaxın “Startup” şəhadətnaməsi verilib. KOBİA-nın strateji hədəf baxışı KOB subyektlərinin bərpa olunan enerji

KOB-ların “yaşıl biznes” gündəliyi...

Dayanıqlı istehsalat nail olumasında, resurs və enerji səmərəliliyinin artırılmasında “yaşıl biznes”in fəaliyyəti də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu məqsədlə Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) söylərini artıraraq kiçik və orta biznesin təqdim etdiyi “yaşıl layihə”lərə daha çox kredit ayırmağa qərar verib. Agentlik tərəfin-

qaynaqlarına üstünlük verən, aşağı temperaturlu geotermal suların istiliyindən səmərəli yolla elektrik və istilik enerjisi əldə edən, eləcə də “ağıllı suvarma” texnologiyasının yaradılmasında xüsusi təşəbbüskarlıq göstərən biznes subyektlərinə davamlı dəstək olmaqdır.

Həmin sahibkarları “yaşıl layihələrə” həvəsləndirmək üçün bir sıra motivasiyalar da nəzərdə tutulub ki, onlardan biri “Ekoloji R2” sertifikatının verilməsidir. Bu sertifikat atmosferdən suyun əldə edilməsi üçün innovativ su generatorunun istehsalı və satışı, tullantıların ağıllı yolla toplanması və emalı, yeni tipli külək enerjisi turbinlərinin hazırlanması və s. layihələrdə fəal olan sahibkarlara veriləcək. Eləcə də alternativ içməli su mənbəyinin yaradılması, üzvü tullantıları emal edərək yem istehsalında istifadə oluna biləcək protein, yağ və yüksək verimli gübrənin istehsalı, kənd təsərrüfatında suvarma səmərəliliyinin artırılması üçün “ağıllı su” layihələrində fərqlənən kiçik və orta sahibkarlara vergi güzəştləri nəzərdə tutulub.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Bu gün bütün dünya Fransanın düşdüyü ağır vəziyyətə şahidlik edir. Ölkə tarixinin ən pis dövrlərindən birini yaşayır, desək, yanlışdır. İflas, geriləmə bütün sahələri əhatə edir. Daxili siyasətdə böhran meyilləri güclənir, sosial tələblərlə eht-

Tarixin ən pis dönəmi...

Fransada antirekordlar yenilənir

razlar dalğasının əhatə dairəsi genişlənir. Xarici

siyasətdə də təbəddülatlar yaşanır. Xüsusilə də

Yelisey Sarayının müstəmləkə ölkələri ilə mü-

nasibətlərində ciddi çatlar yarandığı müşahidə

edilir. Bütün bunların məsuliyyəti isə bilavasitə prezident Makronun üzərinə düşür. Məhz onun iki prezidentliyi dövründə həyata keçirilən sərişsiz siyasət ölkəni ənənələrindən döndərərək və indiki çətinliklərlə üz-üzə qoyub.

1962-ci ildə Jorj Pompidu hökumətinin devrilməsindən sonra Yelisey Sarayı uzun sürən və çıxılmaz görünən yeni hökumət böhranı ilə üz-üzə qalıb

Dalana dirənən hökumət böhranı

İş o yerə çatıb ki, indi Fransada antirekordlar da yenilənir. Bu günlərdə ölkədə 1962-ci ildə Jorj Pompidu hökumətinin devrilməsindən sonra Yelisey Sarayı uzun sürən və çıxılmaz görünən yeni hökumət böhranı ilə üz-üzə qalıb. Parlamentdə Mişel Barnye hökumətinə etimadsızlıq göstərilib.

Burada deyiblər ki, “həylə gələn, vayla gedər”. Yada salaq ki, Makron cari ilin sentyabrında M.Barnyeni qanunvericiliyi pozmaqla Baş nazir təyin etmişdi. Fransada Konstitusiyaya görə, seçkilərdən sonra hökumət parlamentin yeni tərkibinə uyğun olaraq formalaşdırılmalı idi. Lakin Makron konstitusion tələblərə və demokratik prinsiplərə məhəl qoymaraq yeni hökumətin formalaşmasını xeyli yubadı və sentyabr ayında sabiq Avropa komissarı və Fransanın sabiq xarici işlər naziri Barnyeni yeni Baş nazir təyin etdi. Çox doğru olaraq Makronun bu addımı onun seçkilərin nəticələrini tanınamaması anlamında qəbul edilir. 2024-cü il qanunvericilik seçkilərindən sonra solçuların nisbi çoxluğu əldə etmələri fonunda heç kim respublikanın Baş nazir təyin edilməsinə gözləmədi. Bununla belə, absurd realıq ortadadır.

Makron şəxsi iradəsinə ölkə qanunvericiliyinin fəvqündə qoyaraq Barnyeni Baş nazir təyin etmişdi. Daha da pisi o oldu ki, təyin olunan yeni nazirlərin demək olar, hamısı respublikaçı və ya “Renessans” (Renaissance) yeni, Makronun partiyasını təmsil edirdilər.

M.Barnyenin Baş nazir təyin edilməsi ölkədə narazılıqlar yaratdı. Yeni hökumətin gələcək fəaliyyəti ilə bağlı proqnozlar da nikbin deyildi. Barnye hökumətinin ona miras qalan çətinlikləri aradan qaldırmaq iqtidarında olmadığı barədə yəqinlik var idi. Ehtimallar özünü doğrultdu. Belə ki, Barnye hökumətinin ömrü üç aydan da qısa oldu və parlament ona qapını göstərdi.

Barnye hökumətinin devrilməsindən beş gün sonra Makron yeni Baş nazir tapmaq üçün məsləhətləşmələrə başlayıb. O, Yelisey Sarayında ardıcıl olaraq Liot qrupunun müstəqil deputatları, Marin Tondelyerin başçılıq etdiyi ekoloqlar, həmçinin Fabyon Russelin ətrafındakı kommunistlər ilə görüşüb, hər qrupla bir saatlıq danışıqlar aparıb.

Öz düşüncəsinə görə Makron Barnyeni 51 gün gecikmə ilə Baş nazir təyin etmişdi. Bu dəfə isə tez qərar verməlidir. Potensial namizədlər arasında Fransaya Bayru, Sebastyan Lekornu və Bernar Kaznövün adları hallanır. Fransaya Bayru özünü bu çətin vəziyyətdən çıxmağa “kömək etməyə” hazır göstərir. Lakin onun namizədliyi solçular tərəfindən tamamilə rədd edilir.

Makron yenidən çətin seçim qarşısında

Müxalifətdə olan Jan-Lük Melonşon isə sosialistlər Makronla müqavilə bağlayacaqları təqdirdə, “Yeni Xalq Cəbhəsi”nin onları davam etdirməyi ilə hədələyir. O, dövlət başçısına güzəştlər təklif edən sosialistlərin rəhbərinin strategiyasını pisləyir.

Göründüyü kimi, Makron son dərəcə çətin seçim qarşı-sındır. O, hakimiyyətini qorumaq üçün yeni Baş naziri də Konstitusiyanın tələbini pozmaqla şəxsi iradəsi əsasında təyin etmək istəyini ortaya qoyur. Ancaq onun irəli sürəcəyi na-

gəlməsi əslində heç nəyi dəyişmir. İndiki siyasi komanda ilə yaxın perspektivdə hansısa müsbət dəyişikliklərin baş verəcəyini gözləmək əbəsdir. Ölkədə yeni bir idarəçilik modeli yaradılmalıdır. Makronun baxışları isə tamamilə fərqlidir. Buradan da o qənaətə gəlir ki, siyasi komandanın əvəzlənməsi artıq vaxtı çatmış zərurət qis-

mində çıxış edir. Təsədüfi deyildir ki, parlamentdə prezidentin implemetasiya məsələsi də gündəmdədir. Müxalifət partiyaları bununla bağlı prosedura start veriblər. Beləliklə də, Makron hər nə qədər istefa vermək niyyətində olmadığını bildirirsə də, onun üçün də sonun gəldiyi heç kəsə şübhə doğurmur...

Uğursuzluğun yeni simvolu

“Bu tarixidir, Fransada hökumət Milli Assambleya tərəfindən senzura ilə məruz qalıb. Bu, Em-

mizədən parlament çoxluğu tərəfindən qəbul ediləcəyi yenə də sual altındadır.

Yelisey Sarayının üzvləşdiyi çətinlik həm də ölkədə müşahidə edilən iqtisadi çətinliklərdən qaynaqlanır. Belə bir vəziyyətdə istefaya göndərilən Barnyeni yerinə başqa bir simanın

manuel Makronun siyasətinin uğursuzluğunun yeni simvoludur. O, öz xalqının öleyhinə idarə edən varlıların prezidentidir, pen-siya yaşını artıran prezidentdir. Makron sərvət vergisini ləğv edən və bərabərsizlikləri genişləndirən prezidentdir. Avtoritar siyasət aparən, “sarı jiletli”lər,

həmkarlar ittifaqlarını və onun anti-sosial siyasətinə qarşı çıxanların hamısını şiddətli repressiya ilə məruz qoyan prezident. O, dövlət xidmətlərini və sosial bütçələri azaltmaqla hərbi büdcəni bir neçə milyard artırmaq istəyən prezidentdir”. Bu fikirləri belçikalı deputat Raul Edebu (Raoul Hedebouw) parlamentdə çıxışı zamanı deyib.

“İyun ayında Makron seçkilərin nəticələrini inkar etmək və “Yeni Xalq Cəbhəsi”nin qələbəsinə tanınamamaq qərarına gəldi. O, anti-sosial siyasətini davam etdir-mək və RN (“Milli Birlik” partiyası-Marin Lö Pen) ilə müqavilə bağlamaq üçün qeyri-qanuni Baş nazir təyin etdi. Bu siyasət uğursuz oldu”, - deyən deputat vurğulayıb ki, Fransada yenidən xalq səfərbərliyi baş verir. Məktəblər, xəstəxanalar, hava limanları, idarələr, polis və hətta enerji sektorunda tətillər yenidən başlayır.

Mübariz ABDULLAYEV

Ermenistanın yeni manipulyasiya cəhdi...

İrəvan sülh sazişini yubatmaq üçün “səbəb” axtarır...

İkinci Qarabağ müharibəsi Cənubi Qafqazla yanaşı, bütövlükdə, regionda yeni münasibətlər sisteminin qurulmasına zəmin formalaşdırıb. Mühüm bir mərhələni adlayan Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması prosesi özündə həm də bölgənin yeni münasibətlər

Ankara hər zaman ikitərəfli danışıqlarda Azərbaycanın maraqları çərçivəsində hərəkət edəcəyini bildirir

sisteminin qurulmasını əks etdirəcək. Başqa sözlə, “Qarabağ münazişəsi”nin tarixə qovuşması və torpaqlarımızın işğaldan azad olunması yeni mərhələdə bölgə dövlətləri

arasında istər siyasi, istərsə də iqtisadi əlaqələrin yeni müstəvidə təqdim olunmasını təmin edə bilər. Bunun üçün isə ilk növbədə, Ermənistan siyasi iradə nümayiş etdirməli, sülh

şərtlərini yerinə yetirməli və yekun olaraq razılaşma sənədinə imza atmalıdır.

İrəvan unutmamalıdır ki, Ermənistan ilə Azərbaycan arasında gedən danışıqlar pro-

sesi həm də özündə Cənubi Qafqazın gələcək şəkilləndirməsini birləşdirir - o baxımdan ki, bu proses paralel olaraq Ermənistan - Türkiyə münasibətlərinin yeni mərhələsi üçün

mühüm zəmin yaradır. Xatırladaq ki, rəsmi Ankara 30 ildən yuxarıdır ki, rəsmi İrəvan ilə heç bir siyasi-iqtisadi əlaqəyə malik deyil. Bunun əsas səbəbi isə Ermənistanın apardığı işğalçı siyasət, Türkiyə və Azərbaycana qarşı əsassız ərazi iddiaları və qondarma “soyqırımı” nağıllarıdır.

Kostanyanın “arzuları” ...

Amma görünən budur ki, Ermənistan regionda stabil və inkişafa yönəlik proseslərin başlanması üçün üzərinə düşənləri yerinə yetirmək əvəzinə, yenə də manipulyasiyaya əl atır. Sülh prosesini ləngitmək, uzatmaq üçün İrəvanın növbəti “oyunu” da görünür elə Türkiyə ilə aparılan danışıqlar prosesi üzərində

fokuslanıb. Belə ki, Bəhreynə keçirilən “Manama dialoqu” beynəlxalq forumunda Ermənistan xarici işlər nazirinin müavini Vahan Kostanyan deyib ki, biz Türkiyə ilə münasibətlərin normallaşmasında səmimi şəkildə maraqlıyıq. “Hesab edirik ki, Ankara ilə münasibətlərin tənzimlənməsi Ermənistan və

Azərbaycan arasında nizamlanma proseslərinə də müsbət təsir göstərə bilər. Amma onu da nəzərə alsaq ki, Ermənistan öz Qərb tərəfdaşlarına getdikcə yaxınlaşır, yəqin ki, sualımı möhüz bu ünvana yönəltməliyəm: Türkiyə istər regionda, istərsə də Avropa Birliyi və Qərblə münasibətlərdə öz xarici siyasətini harada görür? Ermənistan Avropa İttifaqına yaxınlaşmağa can atır, Ermənistan xalqının Avropa istəkləri var. Sərhədlər açılarsa, AB Gömrük İttifaqının da üzvü olan Türkiyə Ermənistanla AB arasında körpü ola bilər”.

Erməni nazir müavini öz fikirlərində bir sıra məqamları “hədəfə alır”:

Rəcəb Tayyib Ərdoğan ölkəsinin Nazirlər Kabinetinin iclasındakı çıxışında regionda gedən proseslərə diqqət çəkərək Ankaranın Azərbaycan-Ermənistan arasında sülh prosesinin bağlanması üçün Bakı ilə koordinasiyalı işi davam

- Azərbaycan ilə sülh müqaviləsi imzalanmadan Türkiyə ilə münasibətləri yaratmaq;

- Türkiyə vasitəsilə Qərb ticari-iqtisadi integrasiya imkanları “axtarmaq”;

- Bölgədə yaranması nəzərdə tutulan çoxtərəfli əməkdaşlıq layihələrinə qarşı “mövqe” ortaya qoymaq.

Kostanyanın bu “fikirləri” daha çox sülh müqaviləsi üzərindən aparılan imitativ oyunun davam etdirilməsinə yönəlməsi kimi görünür. Amma ermənilər anlamırlar ki...

Türkiyə hər zaman bildirib ki, Ermənistan təxribatlara son qoyacağı, irəli sürülən şərtlərə əməl edəcəyi təqdirdə sərhədləri açmaqda maraqlıdır

Ermənistan Konstitusiyasında həm də Türkiyəyə qarşı iddialar yer alır...

Xüsusi qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycanın sülhlə bağlı Ermənistanın qarşısına qoyduğu şərtlər həm də Türkiyənin maraqlarının müdafiəsinə istiqamətlənib. Rəsmi Bakının İrəvandan Ermənistan Konstitusiyasındakı bəzi maddələrin dəyişdirilməsi və ya çıxarılması ilə bağlı tələbinə diqqət yetirsək, həmin müddəalarda İrəvanın Ankaraya qarşı da qondarma iddialarının yer aldığını görə bilərik. Bəlli olduğu kimi, Ermənistanın Müstəqillik Bəyannaməsinin preambulasında “Ermənistan SSR Ali Sovetinin və Dağlıq Qarabağ Milli Şurasının 1 dekabr 1989-cu

il tarixli “Ermənistan SSR-yə yenidən birləşmək haqqında” birgə qondarma qərardan bəhs olunur. Yəni, rəsmi olaraq Ermənistan hələ də 4.4 min kv km-lik Azərbaycan torpağına iddia ortaya qoyur. Türkiyə ilə münasibətlərin tənzimlənməsinə olan maneəyə gəldikdə isə, səhəddə 1915-ci ildə Osmanlı dövlətində qondarma “erməni soyqırımı”nın beynəlxalq səviyyədə tanınmasına nail olunması da vurğulanır.

Yeni Ermənistan Konstitusiyasındakı bu kimi maddələr bölgədə normal əməkdaşlıq mühitinin yaranmasına mane olan əsas

səbəblərdəndir. Bu baxımdan da, ölkəmizin sülh şərtləri birmənalı şəkildə bölgənin maraqlarının təmini, bölgənin təhlükəsizlik arxitekturasının güclənməsi, səmimi əməkdaşlıq mühitinin yaradılması baxımından əsaslıdır. Ermənistan unutmamalıdır ki, möhüz Türkiyə - Azərbaycan birliyi bölgənin gələcək inkişafının aparıcı lokomotividir. “Suşa Bəyannaməsi” ilə rəsmi müttəfiqlik əlaqələrinə malik iki qardaş ölkə bölgədə təhdidlərdən aradan qalxması, yeni inkişaf səviyyəsinin yaranması üçün birgə səy göstərir.

P.SADAYOĞLU

Türkiyə ilə Azərbaycan koordinasiyalı iş aparır...

Türkiyə ilə Ermənistan arasında gedən münasibətlərin normallaşması prosesi möhüz Azərbaycanın mövqeyinin nəzərə alınması fonunda aparılır. Çünki rəsmi Ankara birmənalı şəkildə bu prosesdə Azərbaycanın maraqları çərçivəsində hərəkət edəcəyini hər zaman açıqlayıb. Türkiyə rəsmiləri xüsusi olaraq qeyd edirlər ki, Türkiyə ilə Ermənistan arasındakı danışıqların nəticəsi möhüz Azərbaycanla

bağlanan sülhdən asılıdır. Bu həm Ermənistana, həm də Kostanyana bir xatırlatmadır. Türkiyənin ortaya qoyduğu mövqe həm də prosesin qarşılıqlı məlumatlandırma çərçivəsində inkişaf etdiyinə təsdiqdir. Türkiyə hər zaman bildirib ki, Ermənistan təxribatlara son qoyacağı, irəli sürülən şərtlərə əməl edəcəyi təqdirdə sərhədləri açmaqda maraqlıdır. Yeri gəlmişkən, bir müddət öncə Türkiyə prezidenti

etdirəcəyini vurğulamışdı. Dövlət başçısı qeyd etmişdi ki, Türkiyə Azərbaycan və Ermənistanın bu istiqamətdə səmimi səylərini görür və Ankara prosesi izləməyə davam edəcək: “İndi davamlı sülh üçün unikal imkan var. Ümid edirik ki, kənar qüvvələr prosesi sabotaj edə bilməyəcək və tezliklə xoş xəbərlər eşidəcəyik. Azərbaycanlı qardaşlarımızla koordinasiyalı şəkildə işləməyə davam edəcəyik”.

Fransa səfirindən Ermənistana “xəbərdarlıq” ...

Paris Cənubi Qafqazda “uduzduğunu” anlayır...

2023-cü ilin əvvəlindən etibarən mülki monitorinq missiyası adı altında Ermənistanda kök salmağa

başlamış Aİ-nin kəşfiyyat qrupunun əsil fəaliyyəti heç kimə sirr deyil. Ermənistana üzdə “hava-

darlıq” edən, arxa planda isə özünün korporativ maraqlarını əsas götürən Fransa möhüz bu missiyanı əl ilə sülhün reallaşmasına bu və ya digər şəkildə maneə yaradır. Təsədüfi deyil ki, fəaliyyətə başladığı ilk günlərdə bu missiyanın heyəti 40 nəfərdən ibarət idi, artıq bu say yüzlərlədir. Missiyanın tərkibi ilə yanaşı, ofislərinin

də sayı artırılıb. Bu isə artıq şərhə ehtiyac qoymur. Ötən dövr ərzində kəşfiyyat qrupunu tam şəkildə Ermənistana yerləşdirmək imkanı “qazanan” Fransanın məqsədi bəllidir - onlar növbəti real situasiyanı monitorinq edir, birmənalı şəkildə Azərbaycana qarşı təxribatların hazırlanmasında iştirakçıdır.

Paşinyanın Aİ missiyasının gedəcəyinə işarə etməsi Parisi təşvişə salıb

xınlığına gəldilər - sərhəddə gələn 3 avtomobildən birinin üzərində Fransa bayrağı vardı. Həmin avtomobil karvanında gələn 6 nəfər şəxs Fransanın kəşfiyyat orqanlarının əməkdaşları olduğu da

istisna deyil. Bu isə onu göstərir ki, Fransa artıq Aİ adı altında maskalanmadan kəşfiyyat orqanlarının əməkdaşlarını açıq şəkildə öz bayrağı altında Azərbaycanla şərti sərhəddə yerləşdirir.

Missiya, yoxsa xüsusi kəşfiyyat qrupu?

Qeyd edildiyi kimi, Fransa var gücü ilə sülhü arxa plana keçirmək və Ermənistanı müharibəyə təhrik etməyə çalışdığını gizlətmir. Bu ölkə Ermənistanı qeyri-qanuni şəkildə silahlandırmaqla yanaşı, missiya vasitəsilə həm də kəşfiyyat materialları toplayır -

“hərbi missiya” Azərbaycan Ordusu, hərbi hissələrin dislokasiyası, potensial imkanları barədə kəşfiyyat məlumatları toplayaraq Ermənistanı ötürür. Missiya üzvləri Ermənistan-Azərbaycan şərti sərhədi boyunca muntəzəm “monitorinqlər” aparır və bu zaman yük-

sək texnologiyalı avadanlıqlardan istifadə edir. Məlumatlar Ermənistan ordusu ilə bölüşülərək yeni müharibə planları üçün istifadə olunur. Mülki missiya nümayəndələri arasında hərbi keçmişə malik şəxslərin olması isə məsələdə heç bir şübhə yeri qoymur. Təsədüfi deyil ki, missiyanın tərkibi günü-gündən artırılır. Missiyaya yeni qoşulanlar isə əsasən Avropa ölkələrindən olan hərbi və təhlükəsizlik üzrə mütəxəssislərdir. Missiyanın rəhbərliyində olan şəxslər arasında NATO ölkələrində kəşfiyyat və təhlükəsizlik xidmətlərində çalışmış şəxslər də yer alır. Xüsusi missiya rəhbərliyinin bəzi üzvlərinin Balkan münaziqələrində və Əfqanıstandakı NATO əməliyyatlarında iştirak etdiyi haqda məlumatlar var.

“Sülh” sözü eşidən kimi...

Maraqlıdır ki, bölgədə sülh ilə bağlı ümidlər yaranan zaman bu missiya “dəvriyyəyə” girir və hər hansı bir fransız mütləq şəkildə Ermənistan ilə Azərbaycan arasındakı şərti sərhəddə peyda olur. Məsələn bir müddət öncə, sülhlə bağlı mühüm açıqlamalar verilən zaman (təxminən oktyabrın əvvəlində) “müşahidəçi”lərin Azərbaycan sərhəddə baş çəkmiş halları “artdı”. Hətta onların bir qrupu Zəngilanla sərhəddə yerləşən Ermənistanın Nərkın Hand kəndi ya-

Ermənistan imtina edir...

Ötən ay isə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan ölkəsinin İctimai Kanalına müsahibəsində Ermənistanın Azərbaycana Avropa İttifaqı missiyasının delimitasiya olunacaq ərazidə fəaliyyət göstərməyəcəyini təklif etdiyini dilə gətirmişdi. Əslində, bu faktın özü hazırda yaranan yeni siyasi realliyin əksi deyil - o baxımdan ki, növbəti ildən sonra Avropa kontinentinin daxili problemlərinin çoxalacağı gözlənilir, hətta bu fonda Ermənistanın Aİ missiyasından imtina

etməsi perspektivi də yaranır. Mərkəzi Avropada “oxu daşa döyən” Fransa siyasi-iqtisadi böhranın astanasındadır. Bu mənada, onların Ermənistanda qalmasının heç bir müsbət üstünlük vəd etmədiyini dəqiqləşdirən Paşinyanın Aİ missiyasına “qapını göstərəcəyi” şübhə doğurmur. Mərhələli şəkildə ən qısa zamanda Ermənistanı tərk edəcək Aİ missiyasının gedişi ilə isə əsasən Fransanın regiona müdaxilə və təzyiq imkanları minimuma enəcək.

Səfirdən İrəvana “ultimatum” ...

Paris baş verənlərdən narazılıq keçirərək yeni təxribatlara əl atıb. Belə ki, Fransanın Ermənistandakı səfiri Olivye Dekotini Ermənistan-Azərbaycan şərti sərhəddində olub. Səfir Aİ missiyası ilə sərhəddə görüş keçirib. “Biz Fransanın Ermənistandakı səfirini qorəğahımızda qəbul etməkdən şəraf duyuruq”, - Aİ missiyası görüşdən yazıb. Xatırladaq ki, möhüz səfir Dekotini bir müddət əvvəl bildirmişdi ki,

plan missiyanın mövcudluğunu təxminən iki dəfə artırımaq - bu isə əlavə bir neçə yüz nəfər deməkdir. Dekotini iddia etmişdi ki, onlar vaxtilə Qarabağda olmuş Rusiya hərbi kontingentindən daha çox iş görüblər. “Bu o deməkdi ki, Aİ Bakı və Moskvanın tələbi ilə öz missiyasını sərhəddən çıxarmayacaq” sualını O.Dekotini belə cavablandırır: “Missiyanın mandatı Brüsselə mütəyyən edilir”...

Paris “son qala”sını da itirir...

Məsələnin mahiyyəti möhüz burada açıqlar. Yuxarıda da vurğuladığımız kimi, Nikol Paşinyan öz müsahibəsində missiya ilə vidalaşmaya eymam vurmuşdu və hətta bir sıra siyasətçilər gələn ilin fevralında vaxtı bitəcək olan missiyanın fəaliyyətinin daha da artırılmasına lüzum görülməyəcəyini deyirdi. Bunu əsasən sülh müqaviləsinin o vaxtdakı imzalanması perspektivi də təsdiqləyirdi. Görünür Fransa bu reallıqlardan əməlli-başlı təşvişə düşüb. Səfirin tə-

ləm-tələsik sərhəddə gəlməsi və hətta Ermənistan rəhbərliyi ilə də ultimativ tonla danışıması onu göstərir ki, Fransa Cənubi Qafqazda da uduzduğunu anlayır. Hətta Aİ-nin daxilində belə nüfuzdan düşən, ikinci plana keçən Paris özünün “son qalası və ya ümidi” saydığı Ermənistanı da itirir. Bu isə Fransaya bölgədə nəzərdə tutulan mühüm global ticari imkanların istifadə məsələsini tam şəkildə bloklayır.

P.ISMAYILOV

Aİ dağılma təhlükəsi ilə üz-üzə...

Fransa təşkilatı məhvə sürükləyir

İllərdir ki, yerləşdiyi kontingenti lokal maraqlar çərçivəsində "idarə edən" Avropa İttifaqı eniş xəttindədir. Xüsusilə son illərdə Bayden administrasiyasının "əsirinə" çevrilmiş ənənəvi Qərb dövlətlərinin əksəriyyəti həm iqtisadi, həm də siyasi böhranla üz-üzə qalıb. 2022-ci ildə Mərkəzi Avropada başlayan müharibənin möhürü Bayden administrasiyasının "təhriki" ilə dayandırılmasına deyil, davam etməsinə "şərait yaradan" Aİ-nin əsas ölkələri mühüm prob-

lemlərdən qurtula bilmir. Məsələn, kolonialist mahiyyətə malik olan Fransanın başi özünün daxili problemlərinə o qədər qarışıb ki, Aİ-də baş verən hadisələr, qurumun gələcəyi, 2025-ci ilə bağlı "strateji planları" haqda düşünməyə vaxt tapmır. Təsəffüf deyil ki, Makron hökumətinin təkidi ilə bəzi dövlətlərin Ukrayna müharibəsinə nəzərən "tutduğu mövqe"nin səhv olması artıq açıq ştrixlərlə etiraf olunur. Bir sıra müstəqil ölkələrə münasibətdə Aİ-

nin tutduğu qərəzli mövqe bütün kontekstlərdə ifşa edilir. Təşkilatın korporativ maraqlara xidmət etməsi, rəhbər şəxslərin korrupsiya əməllərində ittiham olunması, maddi gəlir qarşılığında lobbü qruplarının sifarişlərini yerinə yetirməsi, sülhü deyil qarşıdurmaları, bəzi hallarda hətta separatizmi dəstəkləməsi sonunu yaxınlaşdırır. Bütün çatışmazlıqlar, səhv siyasi baxışlar və qərarlar Aİ-yə böyük zərbələr vurur.

Fitsodan Aİ açıqlaması...

Vurğulandığı kimi, Aİ-nin beynəlxalq hüquq, haqq və ədalət prinsipləri ilə idarə olunması artıq bütün sferalarda dilə gətirilir. Məsələn, Slovakiyanın Baş naziri Robert Fitso Avropa İttifaqının yaxın altı ay ərzində dağılma təhlükəsi ilə üz-üzə biləcəyini bildirib. "Spravodajca" adlı "YouTube" kanalına verdiyi müsahibədə Robert Fitso qeyri-

raq, bu vəziyyətə təəcüblənməməyi tövsiyə edib. Onun sözlərinə görə, Fransa və Almaniyanın ekoist milli məqsədləri İttifaqın gələcəyinə mənfi təsir göstərə bilər. "Aİ üçün daha böyük qeyri-sabitlik gözləyirəm, bu ilin inanılmaz dərəcədə çətin olacağını düşünürəm", - deyər Fitso vurğulayıb.

sabitliyin artacağını proqnozlaşdırır.

Makronun səhv qərarları...

Əslində, Avropa üçün spesifik olan və uzun illər, hətta əsrlərə söykənən düşmənçiliklərin yenidən baş qaldırma ehtimalı artıq bir neçə ildir ki, aktuallaşıb. Hətta Qərb siyasətçiləri hazırkı durumu pessimist dəyərləndirirlər. Bildirilir ki, kontingentin "idarə olunmasında" ön plana çıxmaq üçün fərqli dairələrlə işbirliyinə gedən dövlətlər ümumən qitənin maraqlarını nəzərə almır - məsələn, Aİ daxilində "əsas dövlət" sayılmaq üçün Bayden administrasiyası ilə "müttəfiq-

lik edən" Fransa prezidenti Emmanuel Makronun səhv qərarları nəticə etibarilə bu gün təşkilatın "diziüstə" qalmasını şübhələndirir. Təsəffüf deyil ki, siyasi ömrünə 1 ay qalmış Bayden administrasiyası ilə yanaşı Makron hakimiyyəti də "laxlayır". Fransanın son illərdəki tarixində ilk dəfədir ki, ölkə büdcəni qəbul etməmiş yeni ilə girəcək. Bu amil olduqca mühümdür.

yaları məsələsidir. Avropa Parlamentində Eva Kailini qalmaqlı, ardından

Bəli, Aİ-nin iqtisadi böhranlara doğru irəliləməsi siyasi bitərəfliyi, ədalət hissinin itirilməsi ilə də düz mütənasiblik təşkil edir. Vurğulandığı kimi, Ukrayna - Rusiya müharibəsində tutduğu birtərəfli mövqe, hətta özünün milli maraqlarını və ümumilikdə, Avropanın iqtisadi mənafeyini qorumağa çalışan Macarıstana qarşı ayrı-seçkiliklərin yaşanması qurum üçün heç də başucalıqı götürmədi - tam əksinə, dənəonə qədər Aİ-yə inanan, etimad göstərən dövlətlər ondan üz çevirdilər. Oynanılan

Ədalətsiz yanaşmalar, korrupsiya faktları, ikili standart...

oyunlar ifşa olunduqca Aİ özünün siyasi-iqtisadi nüfuzunu itirir. Bu sıraya Azərbaycan - Ermənistan münasibətlərinin normallaşması prosesi də daxildir. Sülhə tərəfdar olduğunu bildiren Aİ regiona "mülki monitorinq qrupu" adı altında kəşfiyyat dəstəsi yönəltməklə sülhün gecikməsinə səbəb olur - bu isə təşkilatın üzvləri tərəfindən, bütövlükdə dünya ictimaiyyəti tərəfindən müşahidə edilir.

Digər bir məsələ son aylarda, hətta son illərdə atan xəttlə müşahidə olunan korrupsiya qalmaqları, pul maxinası-

digər rüşvət və korrupsiya faktları Aİ haqdakı "yüksek fikirleri" birmənalı şəkildə dəyişir. Avropa Komissiyasının rəhbəri Ursula Fon der Lyayenin adının 35 milyard avroluq "vaksin korpsiyasında" hallanması burada mühüm əhəmiyyət daşıyır. Demək ki, Aİ heç də iddia edildiyi kimi, ədalətli və birtərəfli təşkilat deyil - bu qurumun ayrı-ayrı strukturlarının fəaliyyəti kompleks şəkildə İttifaqın çöküşünü rəsmiləşdirir...

P.İSMAYILOV

Tbilisidə qan töküləcək?

Gürcüstan DTX-sı etiraz aksiyalarının təşkilatçıların gizli planı ilə bağlı bəyanat verib

Tbilisidə hökumət öleyhinə mitinqlərin təşkilatçıları Gürcüstanda dekabrın 14-nə təyin edilmiş prezident seçkilərini pozmağa çalışacaqlar. Bu barədə Gürcüstanın Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin (DTX) bəyanatında deyilir. Bəyanatda bildirilib ki, "alman məlumatlarına görə, dağıdıcı və cinayətkar aksiyaların təşkilatçıları Gürcüstanda 2024-cü il dekabrın 14-nə təyin edilmiş prezident seçkiləri prosesinin baş tutmasına çalışır, bunun qarşısını almaq üçün öllərindən gələni edirlər. Onlar Gürcüstanın altıncı prezidentinin seçilməsinə mane olmaqla sünü hakimiyyət böhranı yarada biləcəklərinə ümid edirlər".

DTX çağırış etdi: Vətəndaşlar ehtiyatlı olmalıdır...

Vurğulanıb ki, cinayətin təşkilatçıları çərşənbə axşamı, çərşənbə və cümə axşamı qismən, cümə günü isə maksimum vəziyyəti gərginləşdirməklə etiraz ittihamını artırmaq, iki-üç nəfərin ölümünə nail olmaq niyyətindədir. "Bununla da onlar etirazları artıraraq radikal əhval-ruhiyyəni təşviq etmək istəyirlər. Onların fikrincə, bu, prosesi idarəolunmaz hala gətirəcək və buna görə hakimiyyət günahlandırılmalıdır", - deyər kəşfiyyat xidmətinin məlumatında bildirilib.

Gürcüstanın Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti vətəndaşları xəsarət almamaq üçün maksimum diqqətli olmağa çağırır. Eyni zamanda, hakimiyyət insanlardan şübhəli vəziyyət və ya təxribat cəhdi zamanı baş verənləri videokamera ilə lentə almağı, hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət etməyi xahiş edib.

Rəngli inqilab ssenarisı...

Gürcüstan DTX-sı həmçinin bildirib ki, etirazlar rəngli inqilablara ssenarisı üzrə təşkil olunub. Vurğulanıb ki, Tbilisidə hökumət öleyhinə mitinqlər yerli fəallar tərəfindən xarici kəşfiyyat xidmətləri ilə razılaşdıraraq keçirilir. "Yerli fəallar bu etirazların keçirilməsini xarici dövlətlərin xüsusi xidmət orqanları ilə razılaşdırırlar. Bu plan, ümumilikdə hadisələrin genişlənməsinə səbəb olar, dinc əhəlinin öldürülməsi ilə yekunlaşan müxtəlif səhnələr və mərhələli dağıntılar da daxil olmaqla rəngli inqilablara adlandırılan sübut edilmiş ssenari əsasında hazırlanır".

Aİ çağırış etdi...

Aİ isə 27 ölkənin xarici işlər nazirlərinin birgə son iclasında Gürcüstandakı vəziyyəti müzakirə edəcək, Tbilisiyə qarşı yeni tədbirləri nəzərdən keçirəcəklər. Bu barədə Aİ-nin xarici siyasət xidmətinin bəyanatında deyilib. "Gürcüstanın hakim partiyasının davranışları ölkənin Aİ-yə üzvlük prosesinin virtual dayandırılmasına səbəb olub. Aİ ikitərəfli münasibətlərimiz üçün dekabrın 16-da keçiriləcək Xarici Əlaqələr Şurasında əlavə tədbirləri nəzərdən keçirəcək", - deyər vurğulanan sənəddə Aİ "Gürcü Arzusı"nu vəziyyəti deeskalasiya etməyə və bu vəziyyətə son qoymağa çağırır.

SADIQ

ratiya Partiyası isə Prezident Yun Sok Yolun dərhal həbs olunmasına çağırış edib. Muxalifət hakim partiyanın baş nazirin dövlət işlərinə rəhbərlik etmək planını qətiyyətlə rədd edib. Muxalifətdən olan deputat Kim Min Seok prezidentin vəzifəsindən kənarlaşdırılmasını konstitusiyaya uyğun yeganə proses olduğunu deyib. Muxalifət prezidentin vəzifədən kənarlaşdırılacağına qədər hər həftə impichment məsələsini parlamentdə müzakirəyə çıxaracağını bəyan edib.

Bütövlükdə, hərbi vəziyyət qərarından sonra paytaxt Seul da daxil olmaqla, ölkədə Prezident Yun Sok Yolun istefasını tələb edən aksiyalar keçirilir. Ekspertlər hesab edirlər ki, parlamentdə impichmentin baş tutmasına baxmayaraq, ictimaiyyətin dövlət başçısına istefa təzyiqləri hələ davam edəcək.

N.BAYRAMLI

Cənubi Koreya Prezidenti dövlətə xəyanətdə ittiham olunur

Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən Yun Sok Yolun ölkədən çıxışına qadağa qoyulub

Cənubi Koreya prokurorluğu hərbi vəziyyət elanı qərarı ilə ölkəni siyasi xaosə sürükləyən Prezident Yun Sok Yolu dövlətə xəyanətdə şübhəli şəxs elan edib. Bu barədə hərbi vəziyyət məsələsinə görə yaradılmış xüsusi istintaq komissiyasının rəhbəri Park Se Hyun açıqlama verib. O, vəziyyətlə əlaqədar bir neçə şikayət qeydə alındığını, prokurorluğun Prezident Yun Sok Yola qarşı irəli sürülən xəyanət və səlahiyyətlərdən sui-istifadə ittihamlarını araşdırdığını deyib.

Ədliyyə Nazirliyi isə Prezident Yun Sok Yolun ölkədən çıxışına qadağa qoyub. Prezidentə qarşı təhqiqat çərçivəsində qəbul edilən bu qərar dekabrın 9-u yerli vaxtla saat 15:30-dan etibarən qüvvəyə minib.

6 saatlıq hərbi vəziyyətin nəticələri

Qeyd edək ki, Cənubi Koreyada yaranmış gərginliyin səbəbi Prezident Yun Sok Yolun muxalifəti qiyayının hazırlanmasına yönəlmis anti-dövlət fəaliyyətində ittiham edərək dekabrın 3-də gecə saatlarında ölkədə hərbi vəziyyət elan etməsi olub. Hərbi vəziyyət ölkədə muxalifət ilə yanaşı, sadə vətəndaş-

ların da etirazına səbəb olub. Bu səbəbdən ordu və təhlükəsiz qüvvələri ilə insanlar arasında toqquşmalar qeydə alınıb. Muxalifətdən olan deputatlar ordunun və təhlükəsizlik qüvvələrinin müqavimətinə baxmayaraq, qısa za-

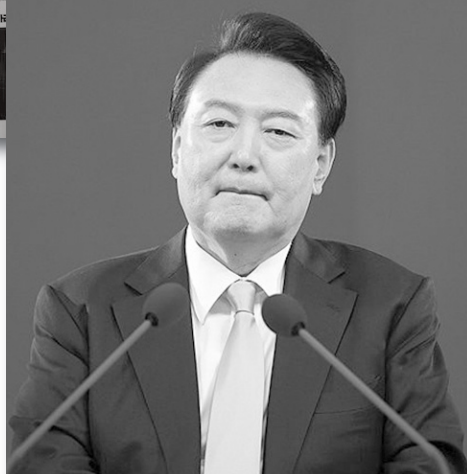

manda parlamentə toplaşaraq hakim partiyanın deputatlarının iştirak etmədiyi gizli səsvermədə prezidentdən hərbi vəziyyətin ləğv olunmasını tələb edən qətnamə qəbul ediblər. Hərbi vəziyyətin elan olunmasından təxminən 6 saat sonra Prezident Yun Sok Yol geri addım ataraq hərbi vəziyyəti ləğv edib. Küçələrə çıxarılmış ordu və təhlükəsizlik qüvvələri geri çəkilib. Bundan başqa, ölkə başçısının hərbi vəziyyət elan etməklə dövlətə xəyanət etməsinə dair iddialar səsləndirilib. Müdafiə naziri Kim Yonq-Hyunq isə fəvqəladə

hərbi vəziyyətin yaratdığı bütün iğtişaşlara görə məsuliyyəti öz üzərinə götürərək istefa verib.

Prezident xalqdan üzr istəmə də...

Bunun ardınca, Cənubi Koreya Prezidenti Yun Sok Yol hərbi vəziyyətin elan olunmasına görə xalqdan üzr istəyib. Dövlət başçısı televiziya ilə müraciətində hərbi vəziyyətin elanına görə hüquqi və siyasi məsuliyyətdən boyun qaçırmayacağını deyib. Amma muxalif Demokratiya Partiyası başda olmaqla, muxalifət bununla kifayətlənməyərək, Prezidentin impichmenti prosesinə

start vermişdi. Dekabrın 7-də parlamentin xüsusi iclasında hakim partiyanın deputatlarının boykotu qərarı səbəbindən yətersay olmadığı üçün impich-

BMT-nin Uşaq Fondunun yarandığı gündür

Uşaq hüquqlarının pozulması bu gün aktual bir mövzulardan biridir.

Uşaq hüquqları insan hüquqlarının tərkib hissəsi olsa da, bu hüquqların

xüsusi diqqətə və müdafiəyə ehtiyacı var. Məhz bu prinsipləri nəzə-

rə alaraq uşaq hüquqlarının müdafiəsi sahəsində beynəlxalq sənədlər

qəbul edilib, müxtəlif təşkilatlar yaradılıb.

Müharibə uşaqları...

Müharibələrdə yalnız əsgərlərin deyil, uşaqların da həlak olduğunu unutmamaq lazımdır. Müharibə edən tərəflərin hərbi əməliyyatlar zamanı uşaqlara qarşı törətdikləri bütün repressiya və qəddarlıq, insanlıqdan kənardavranmış formaları cinayətkar hərəkətlər sayılır.

Uşaq Hüquqları Konvensiyasının 25-ci maddəsinə əsasən dağıdıcı müharibələr, səbəbindən valideyn himayəsindən məhrum olmuş, baxılmaq, müdafiə və ya müalicə edilmək məqsədi ilə dövlət tərəfindən qəyyumluğa, himayəçiliyə verilmiş uşaqların qəyyumluğunun və himayəçiliyin mütəmadi yoxlanılması lazımdır. Konvensiyanın 37-ci maddəsində isə qeyd edilir ki "Heç bir uşaq işgəncələrə, amansız rəftara, və cəzaya, qanunsuz həbsə və ya azadlıqdan məhrum edilmə cəzalarına məruz qalmamalıdır. Uşaqlara qarşı pis rəftar hallarına heç vaxt haqq qazandırmaq olmaz, yalnız belə halların baş verdiyi və ya baş verə biləcəyi zaman onların qarşısı alınmalıdır".

cü ildən etibarən UNICEF

Uşaq hüquqlarını qoruyan təşkilat...

Yeri gəlmişkən, bu gün BMT Uşaq Fondu - UNICEF-in yaranmasından 78 il ötür. Qeyd edək ki, Fondun əsası 1946-cı il dekabrın 11-də qoyulub. Təşkilat ilk dövrlərdə Beynəlxalq Fövqəladə Uşaqlara Yardım Fondu adlandırılıb. 1953-cü ilin aprelində BMT Baş Məclisi Fondun fəaliyyətini müddətsiz elan edib və adını müasir formaya salıb.

Təşkilat 1959-cu ildə "Uşaq hüquqları" bəyannaməsini qəbul edib. 1965-ci ildə Uşaq Fondunun son dərəcə məhsuldar fəa-

liyyəti və yubileyi onun dünya Nobel mükafatına layiq görülməsi ilə nətiçələnib. 1976-cı il dekabrın 21-də isə BMT 1979-cu ili Uşaq ili, habelə UNICEF-i BMT sisteminin uşaq və körpələrlə bağlı başlıca orqanı elan edib. BMT Baş Məclisi 1989-cu ilin dekabrında "Ümumdünya Uşaq hüquqları haqqında" Konvensiyanı qəbul və təsdiq edib.

Azərbaycan - UNICEF münasibətləri

Azərbaycan Respublikası 21 iyul 1992-ci il tarixli Qanunla BMT-nin "Uşaq hüquqları haqqında" Konvensiyasını ratifikasiya edib. 1993-cü ildə Azərbaycan Respublikası "Uşaqların yaşaması, müdafiəsi və inkişafının təmin edilməsi haqqında" 1990-cı il 30 sentyabr tarixli Ümumdünya Bəyannaməsinə qoşulub. UNICEF Azərbaycanda fəaliyyətinə 1993-cü ilin oktyabr ayında başlayıb.

Azərbaycanla daha səmərəli əməkdaşlıq etməyə başlamışdı.

UNICEF-lə münasibətlərin genişlənməsi Heydər Əliyevin uşaqlarla bağlı siyasətinin tərkib hissəsi idi. Ulu Öndərin 27 sentyabr 1994-cü ildə UNICEF təşkilatında Uşaqların Həyatı, Müdafiəsi və İnkişafına dair BMT Bəyannaməsini imzalaması, bu təşkilatla münasibətlərin daha sürətlə inkişaf etməsinə təkan verdi. Məhz 1994-

1980-ci illərin sonu 1990-cı illərin əvvəllərində xalqımızın başına gətirilən müsibətlər cəmiyyətdə sabitliyin pozulması, ciddi çətinliklərlə üzləşməyimiz, səksəkə və təşviş içində yaşamağımız uşaqların da həyatın-

Amansızca həlak olan uşaqlarımız...

da öz mənfi təsirini göstərmişdi. Baş verən müharibələr onların da həyatından şən qayğısız uşaq illərini almışdı. Axı dilən qanlar, o cümlədən uşaqların gözü qabağında həmyaşıdlarının amansızcasına həlak olmaları uşaqların psixologiyasına öz təsirini göstərmişdi. Bu dövrdə müharibə şəraitində yaşayan bir ölkədə uşaqların qayğısına qalmaq üçün onların

müəyyən problemlərinin həllini təşkil etmək üçün dövlətin köməyə ehtiyacı var idi. Bu dövrdə məktəblər, tibb ocaqları, uşaqların tərbiyəsində rol oynayan mədəniyyət ocaqlarının - kitabxanaların, teatrın muzeylərin dağıdılması nəticəsində uşaq hüquqlarının pozulmasına gətirib çıxartmışdı. Bu kimi problemlərin həlli üçün dövlətin müəyyən köməyə ehtiyacı var idi. Bu işdə BMT-nin Uşaq Hüquqlarının qorunması haqqında qəbul edilmiş Konvensiyaya əsasən fəaliyyət göstərən bir sıra təşkilatlar yaxından iştirak etdilər. Bunlar Azərbaycan Uşaq Fondu (1988), Uşaq Hüquqlarının Müdafiə Liqası (1991), Müharibə Uşaqları Beynəlxalq Qeyri Dövlət Xeyriyyə Fondu və s. təşkilatlar olmuşlar. Hər bir şəraitdə uşaqların öz hüquqlarını müdafiəsini bilməsi cəmiyyətin həm fiziki, həm də zehni cəhətdən sağlam olması üçün əsas şərtidir.

Yeganə BAYRAMOVA

Sülh üçün Təmas Qrupu yaradıla bilər Zelenski Trampın sülh təklifini qəbul edəcəkmi?

Nardar BAYRAMLI

Rusiya-Ukrayna müharibəsində son vəziyyət rəsmi Kiyev üçün

müsbət məcrada inkişaf etmir. Qərbin hərbi yardımına baxmayaraq, Rusiya orudu Ukrayna ərazilərini ələ keçirməkdə davam edir. Belə

bir şəraitdə Kiyevin ümidi NATO-ya üzv olmaqdır. Lakin alyansın aparıcı dövlətləri Ukraynanın üzvlüyünü indiki şəraitdə məqsədəuy-

ğun saymırlar. Digər tərəfdən, gölən il yanvarın 20-dən sonra Donald Trampın ABŞ-da prezident kimi səlahiyyətlərinin icrasına başlaması

Rusiya-Ukrayna müharibəsində yeni vəziyyət yarada bilər. Əgər Tramp vədəinə əməl etsə, tezliklə müharibə dayanmalıdır.

Sülh planında ərazi bütövlüyü olacaqmı?

Yeri gəlmişkən, bugünlərdə Donald Tramp Parisdə Ukrayna Prezidenti Zelenski ilə görüşdən sonra Tramp Ukrayna və Rusiyanı atəşkəsa və bunun üçün şərtləri açıqlamağa çağırıb. O, sosial mediadakı paylaşımında yazıb ki, Ukrayna münafişə-

ni dayandırmaq üçün Rusiya ilə razılaşmaq istəyir. Görünür, Zelenski Tramp razılaşmaq məcburiyyətindədir. Çünki indiyədək Kiyev məhz ABŞ-in hərbi dəstəyi ilə cəbhədə Rusiyaya qarşı müqavimətini davam etdirə bilər. Bayden administrasiyasından fərqli olaraq, Tramp Rusiya-Ukrayna müharibəsini qısa müddətdə dayandıracağını bəyan edib. Amma burada Kiyevin maraqlarının əsas götürülməsi nəzərdə tutulmur. Halbuki, Prezident Zelenski indiyədək Ukraynanın ərazi bütövlüyünün təmin olunmadığı hər hansı razılaşmanın qəbul edilməyəcəyini dəfələrlə bəyan edib.

Zelenski Trampdan təhlükəsizlik təminatı istəyib

V. Zelenski isə belə bir təşəbbüsü dəstəklədiyini vurğulayıb. Dövlət başçısı bu qrupa Danimarkanın da əlavə edilməsi təklifini səsləndirib. Yeri gəlmişkən, "Bloomberg" agentliyinin məlumatına görə, Parisdə Volodimir Zelenski ABŞ-in yeni seçilən prezidenti Donald Tramp ilə görüşü zamanı Ukraynanın təhlükəsizliyinə təminat verilməsində təkid edib. Prezident Volodimir Zelenski Ukrayna-Rusiya müharibəsinin dondurulması ehtimalının artdığını və bununla bağlı təhlükəsizlik təminatlarında israrlı olduğunu bildirib.

O, həmçinin Kiyevin yalnız güc mövqeyindən

atəşkəs danışıqlarına başlamaq istəyini vurğulayıb. Ukraynanın dövlət başçısı, eyni zamanda, NATO-ya üzvlük üçün dəvət almağa çalışdığını deyib. V. Zelenski Ağ evin gələcək rəhbəri ilə görüşündə Qərbi qoşunlarının Ukrayna ərazisində mümkün mövcudluğunu da bağlı təklif də irəli sürüb.

Lakin Trampın Ukrayna Prezidentinin bu təkliflərini qəbul edəcəyi inandırıcı deyil. Çünki onun məqsədi müharibəni qısa zamanda, hətta 24 saat ərzində dayandırmaqdır. Buna görə də, Tramp yalnız öz mövqeyində qalaraq, vəziyyəti daha da gərginləşdirəcək addımların atılmasına maraqlı görünür. ABŞ-in yeni prezidentinin fikrincə, Ukrayna münafişəsi zamanı dünya daha təhlükəli olub və buna görə ABŞ-in hazırkı prezidenti Co Baydeni günahlandırır.

Avropanın Təmas Qrupu yaradılsa, ABŞ-la əməkdaşlıq edəcək

Lakin görünür, Trampın mövqeyi Zeleniskinin onun planı ilə razılaşmağa məcbur edir. Belə ki, bugünlərdə Rusiya-Ukrayna müharibəsinin dayandırılması üzrə ortaq mövqe nümayiş etdirəcək bir neçə Avropa ölkəsindən ibarət yeni Təmas Qrupunun yaradılması təklif edilib. Bu barədə Kiyevdə Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski və Almaniya kanslerliyinə namizəd Fridrix Merts Kiyevdə bildiriblər. Merts Avropa ölkələrinin Ukraynada fərdi sülh təşəbbüslərinə qarşı çıxıb. Onun sözlərinə görə, Avropa ölkələri müharibənin dayandırılması məsələsində ortaq mövqeyə malik olma-

lıdırlar. "Bu, təkcə Aİ-yə aid deyil. Mənim təklifim var ki, Almaniya, Fransa, Polşa, Böyük Britaniya - Avropanın dörd böyük ölkəsindən və NATO-dan ibarət Təmas Qrupu yaradılsın. Onlar fikir mübadiləsi aparsınlar və beləliklə, ABŞ ilə birgə proses inkişaf etsin", - deyir Merts əlavə edib.

"Bloomberg" yazır ki, Trampın planına Ukraynanı hərbi yardımını kəsmək təhlükəsi altında Moskva ilə danışıqlara məcbur etmək daxildir. Digər tərəfdən, Tramp Ukraynaya silah tədarükünü artıracığı ilə hədələməklə Rusiyanı danışıqlar masasına oturmaq niyyətindədir. İndi Tramp müharibənin dayandırılması üçün hər iki tərəfdən təkliflər gözləyir.

Rəsmi Kiyevin ərazi bütövlüyünü bərpa etmək cəhdləri Trampın sülh planına daxil olmayacaq. Zelenskinin bu məsələdə

Aİ ABŞ qədər Ukraynaya hərbi dəstək vermək iqtidarında deyil

Avropaya ümid etməsi də heç nəyi dəyişməyəcək. Çünki Avropa İttifaqı ABŞ qədər Ukraynaya hərbi dəstək vermək iqtidarında deyil. Belə olan halda, Zelenskinin Trampın təkliflərini qəbul etməkdən başqa çıxış yolu qalmır.

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544 F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Azərmetbuatıyımı” ASC - 0124411991, “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744
0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Dövrün əsas tələblərindən biri!

Hər bir cəmiyyətdə informasiya texnologiyalarının rolu hədsiz dərəcədə böyükdür. İnformasiyalı cəmiyyətin inkişafı yeni texnologiyaların tətbiqi ilə sıx bağlıdır. Xüsusilə də yeni texnologiyaların tətbiqi, elektron xidmətlərin genişləndirilməsi ölkənin ümumi inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu məqsədlə son illər respublikamızda informasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə bağlı çox mühüm addımlar atılmaqdadır.

İKT-nin tətbiqinin genişləndirilməsi, elektron xidmətlərlə bağlı ciddi tədbirlərin görülməsi respublikamızın beynəlxalq hesabatlarda mövqeyinin yaxşılaşmasında mühüm rol oynayır. Elektron xidmətlər dövlət orqanı ilə vətəndaş arasında qarşılıqlı münasibətlərin səmərəliliyinin və keyfiyyətinin artırılmasına, baş verə biləcək bütün neqativ halların qarşısının alınmasına, dövlət idarəetmə sisteminin ən müasir standartlar səviyyəsinə yüksəltməyə imkan yaradır. Son illər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən İKT ilə bağlı müsbət qiymətləndirmələr onu göstərir ki, Azərbaycan hökuməti qeyd olunan sahədə inkişafı təkan verən mühüm addımlar atıb.

İKT-nin ilkin dövrü

Azərbaycanda da İKT-nin inkişafı mühüm prioritetlərdəndir. Təbii ki, bu sahədə hələ də həllini gözləyən bir sıra problem mövcuddur və onlar

həllini tapmadığı üçün bu sahənin inkişafı da ləngiyir. Bu amil cəmiyyətin də inkişafını ləngidən amillərdən birinə çevrilir. Nəzərə almaq vacibdir ki, XX əsrin sonlardan başlayaraq informasiya və kommunikasiya texnologiyaları cəmiyyətin inkişafına təsir göstərən əsas amillərdən biri olub. Dünya ilə ayaqlaşmaq üçün bu sahənin inkişaf etdirilməsi zəruridir. Bunun üçün müəyyən işlər görülsə də, Azərbaycanda bu sahə yenə də beynəlxalq standartların altında qərarlaşıb.

İnformasiya təhlükəsizliyi məsələsində də vəziyyət qonaqətbəxş deyil. İnternet təhlükəsizliyi problemi, ciddi boşluq olduğu üçün bu sahədə ciddi problemlər qaçılmazdır. Bank hesablarından hakərlərin oğurladığı pullar, şəxsi hesabların döndürülməsi, sosial şəbəkə hesablarına kenar müdaxilələr, dövlət qurumlarının saytlarının dağıdılması və digər problemlər bu gün də narahatlıq yaradır.

Elektron dövlətin yaradılması

“Elektron Hökumət” - müasir informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə dövlət qurumları tərəfindən Azərbaycan Respublikasının ərazisində yaşayan bütün vətəndaşlara, hüquqi və fiziki şəxslərə, xarici vətəndaşlara və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə informasiya və e-xidmətlərin göstərilməsinə şərait yaradır.

İKT-nin inkişafı prioritetdir...

Ölkənin şəbəkələşməsi, vətəndaşların və təşkilatların bir-biri ilə onlayn əlaqələr yaratması, elektron imza texnologiyasının tətbiq olunması elektron dövlətin əlamətləridir. Elektron dövlət yaradılması qısa müddətin işi deyil. Bu, informasiya cəmiyyətinin formalaşması prosesinin bir təzahürü olaraq get-gedə dərinləşir, yeni texnologiyalar meydana çıxır, informasiya resurslarının sayı da, həcmi də artmağa davam edir. İnsanlar informasiya texnologiyalarına yaxından bələd olub, onun imkanlarından yararlanırlar. Azərbaycanda bu iş tam qonaqətbəxşdir.

İnformasiya müharibəsi...

Bir zamanlar silah gücünə həll edilən bəzi məsələlər bu gün informasiyanın köməyi ilə yoluna qoyulur. İnternet həm də getdikcə savaş meydanına çevrilir. İndi hər cür informa-

siyanı əldə etmək, yaymaq üçün texnologiyaların son uğurlarından istifadə edirik. Kompüter və internet isə sürətlə həyatımıza az qala hava, su kimi daxil olmaqdadır. Azərbaycanın informasiya təhlükəsizliyini təmin edən əsas amillərdən biri, Azərbaycan, onun tarixi, mədəniyyəti, siyasi sistemi haqqında informasiyaları, eləcə də Qarabağ həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdıracaq çoxlu sayda yaradılmış veb-saytların və səhifələrin olmasıdır. Azərbaycanda informasiya cəmiyyətinin formalaşması prosesində ölkənin milli informasiya təhlükəsizliyi sisteminin yaradılması, informasiya fəzasının təhlükəsizliyinin və vətəndaşların informasiya hüquqlarının müdafiəsinin təmin edilməsi İKT sahəsində fəaliyyət göstərən mütəxəssislər qarşısında duran əsas vəzifələrdən biridir.

Ölkənin hərtərəfli inkişafı üçün...

İnformasiya və kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinin səviyyəsi hər bir ölkənin intellektual və elmi potensialının, dövlət idarəciliyində şəffaflığın və demokratiyanın inkişafının əsas göstəricilərindəndir. Dünya bazarında elektron ticarətin رونun artdığı müşahidə olunur və ümumiyyətlə, gələcəkdə ölkələrin rəqəbat aparmaq qabiliyyəti onların informa-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “İnformasiya və kommunikasiya texnologiyalarının inkişaf etdirilməsi” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

siya və kommunikasiya texnologiyalarından səmərəli istifadəsindən asılı olacaqdır.

Dünya təcrübəsi göstərir ki, informasiya və kommunikasiya texnologiyalarından geniş istifadə olunması ölkənin hərtərəfli inkişafına xidmət edir və məhz bu texnologiyalar əhalinin sosial-iqtisadi vəziyyətində mövcud olan problemlərin həll olunması və yoxsulluğun azaldılması üçün tutaqlı vasitələrdəndir.

Yeganə BAYRAMOVA

Unutsaq, terror yenidən qayıdır!

əvvəli ötən sayımızda

Oktyabr 1894-cü il. Ərzurum. Türkiyə. Ərzurum şəhərində və onun ətraflarında “Hnçak” terror təşkilatının xaricdən rəhbərlik etdiyi erməni quldur birləşmələrinin başkəmənləri müsəlman əhalisini kütləvi sürətdə qətlə yetirmişlər. O günlərin qanlı qətləmləri təsvir etmək mümkün deyildir. “Erməni terror və quldur birləşmələrinin bəşəriyyətə qarşı törətdikləri cinayətlər mövzusunı araşdırarkən müəlliflərin əksəriyyətinin “qətləmlər” kimi tutumlu sözlə ifadə etdiyi misli görünməmiş qəddarlıq üsullarının tam mənzərəsi aydın görünür: erməni qulduru kəndlinin ayaqlarını ağaca bağlayaraq, onu cəmdək kimi saqqalayır; südəmər uşaqları göyə ataraq, havadaca qılıncı tikə-tikə edirlər; hamilə qadınların qarınlarını yırtır və hələ doğulmamış insanı eycəbəc hala salırdılar; insanların başının dərisini soyur, qadınların döşlərini kəsir, qocaların gözlərini çıxarır, əl-ayaqlarını qılınc-xəncərlə vurub kəsir, uşaqları kütləvi halda diri-diri yandırırldılar...”

Oktyabr 1894-cü il. Bitlis. Türkiyə. Bitlis şəhərində və onun ətraflarında “Hnçak” erməni terror təşkilatının saqqallıları müsəlman əhaliyə qarşı qətləmlər törətmişlər. Onların əməli tələməsi, evləri yandırılmışdır. Müxtəlif tədqiqatçılar insanlara erməni nəfretinin - öz ifadəsini kütləvi terrorun təşkilində və həyata keçirilməsində tapan bu nifrətin həqiqi səbəbini axtarmağa çalışmışlar. “Böyük Ermənistan -dənizdən dənizə ölkə” yaradılması ideyası əzəldən cəfəng xülya olduğuna görə onu heç kim ciddi qəbul etməmişdir. Məsələn, “Rusiya ermənilərin kütləvi sürətində” məqaləsinin müəllifi Svetlana Lurye də həmin suala bir daha ağlabatan cavab tapmayaraq, erməni yazıçısı Qranı Matevosyanın heç nəyi aydınlaşdırmayan, amma pafosla dolu olan bu sözlərin misal gətirir: “Biz özümüzdə də, xalqı da aldatmalıyıq və məğlubiyyəti qəbul etməməliyik”. Rusiyanın 1908-ci il arxiv sənədlərində erməni terrorizminin qaynaqlarını izah etməyə daha bir cəhd göstərilmişdir: “Erməni psixikasının fərqləndirici xüsusiyyətləri milləti qapalılıqdan və başqa xalqlara qarşı buradan irəli gələn nifrət və ədavətdən, mərhəmətsiz xudbinlikdən və özünəməftunluqdan ibarətdir. Bu keyfiyyətlərlə yanaşı, əsrlər boyu köləlik nəticəsində ikiüzlülük - güclülər qarşısında baş əymək və onlara yaltqlanmaq, eyni zamanda, nə isə bir şeylə ziyan vurmağa can atmaq xisləti də əmələ gəlmişdir. Yeni-yeni xalqlara daimi əlaqələr

ermənilərdə ticarətə, bununla bərabər, yalançılığa və sərvət toplanmağa meyl gücləndirmişdir, üstelik, elə həmin tarixi səbəblərə görə onlar özlərində müşahidəçiliyi gücləndirərək, kapitalın nöinki insanın, həm də dövlətin həyatında necə böyük qüvvə olduğunu anlamışlar... Rasionalizm erməniləri monofetizmə, yəni İsanın İlahi insan olduğunu inkar etməsinə gətirib çıxarmışdır. Ermənilər Ümumdünya Kilsə Şurası tərəfindən lənətlənmiş, yəni oradan qovulmuşlar. Qərbdən uzaqlaşan və türklərin hakimiyyəti altına düşən ermənilər öz küfrüylə ətrafında birləşərək, özlərinə daha da qapanıb qalmışlar... Ermənilər, bir növ, qıvrılaraq quyuda pusqada duran və ətrafdakılardan kimisə çalmaq üçün məqəm gözləyən ilanı xatırladırdılar”

Novabr 1894 - cü il. Hələb. Türkiyə. “Hnçak” terror təşkilatının göstərişini yerinə yetirən erməni cədladlar Türkiyənin Hələb şəhərində və onun ətraflarında dinc əhalini vəhşicəsinə qırıb-çatmışlar. Bu cür qanlı hadisələr Harput, Urfa, Sivas, şəhərlərində də baş vermişdir.

Novabr 1894-cü il. Diyarbəkir. Türkiyə. “Hnçak” terror təşkilatının xaricdən idarə etdiyi erməni quldur birləşmələri Türkiyənin Diyarbəkir şəhərində və onun ətraflarında müsəlman əhaliyə qanlı divan tutmuşlar.

Novabr 1894-cü il. Adana. Türkiyə. “Hnçak” terror təşkilatından alınmış və o dövr üçün təkmil olan silahla təmin edilmiş erməni quldurlar Türkiyənin Adana şəhərində və onun ətraflarında dinc əhaliyə qanlı divan tutmuşlar.

Novabr 1894-cü il. Maras. Türkiyə. “Hnçak” terror təşkilatının yaratdığı erməni quldur birləşmələri Türkiyənin Maras şəhərində və onun ətraflarında müsəlman əhaliyə qəddarcasına divan tutaraq, qanlı qırğın törətmişlər. Hotta Fransanın Türkiyə sarayı yanındakı səfiri, özünün ermənipərəst baxışları ilə tanınan cənab Kambonun məlumatında erməni terrorçuların törətdikləri “vəhşicəsinə siyasi qətlər” in siyahısı var. O, türklərə və kürdlərə müntəzəm olaraq basqın edən “ermənilərin törətdikləri kütləvi ertişaşlar” barədə, habelə “bir çox ermənilərin türklərdən deyil, məhz öz terrorçularından can qurtararaq Rusiyaya qaçdıqları” barədə məlumat verir.

Novabr 1894-cü il Kayseri. Türkiyə. “Hnçak” erməni terror təşkilatının söhbələri “böyük Ermənistan - dənizdən dənizə ölkə” yaramaq şüarı altında Türkiyənin Kayseri şəhərində və onun ətrafında dinc müsəlman əhalinin kütləvi sürətdə qətlə yetirilməsini təşkil

etmişlər.

Rus tədqiqatçısı V.L.Veliçkonun məlumatına görə, məhz həmin dövrdə erməni prixd məktəblərində uydurma “böyük Ermənistan” və ermənilərin bütün qonşularını mədəniləşdirmək vəzifəsi haqqında tədris vəsaitləri canfəşanlıqla yayılırdı. Həmin məktəblərdə, paytaxtı Tiflis olmaqla, “böyük Ermənistan”ın sərhədlərindən az qala, Voronejədək gedib çıxdığı xəritələri də yayılırdı. Bir müddət sonra “Daşnaksütyun” erməni terror təşkilatının ideoloqu Ov.Kacaznuni açıqca bəyan edəcək ki, “böyük Ermənistan -dənizdən dənizə ölkə” yaratmaq ideyaları erməni xalqının arzu-istəyi deyil, məhz tələbdir, bu tələbləri o, erməni xalqı öz qarşısında və bütün bəşəriyyət qarşısında ciddi şəkildə qoymuşdur.

19 dekabr 1917-ci il. “Qanlı Andranik”in bəyanatı yayılmışdır. Bəyanatda deyilir: “Əgər mən Ermənistanın oğlu bilirsinizsə, ... türkləri və azərbaycanlıları, kürdləri və yəhudiləri qırmaq üçün günü sabah Ərzuruma yollanıram və heç kim mənə dayandıra bilməz”. O illərdə erməni terror və quldur birləşmələri öz cinayətlərini regionda “Rusiyanın mənafeələrinin güclənməsinə qayğı” ilə əsaslandırırldılar. Lakin faktlar bunun əksini sübut edir. Rusiyanın xarici işlər naziri S.D.Sazonov həmin dövrdə “Nazirlər Sovetinə erməni məsələsi barədə” məruzəsində yazırdı ki, “...Qafqaz ermənilərinin rusiyapərəst əhval-ruhiyyə (çətin ki səmimi olsun) göstərməsi, onların bu məsələdə rolunu nəzərə alaraq, onlara iltifatlı münasibətə gətirib çıxarmamışdır. Ermənilərlə Rusiya hökuməti arasında baş verən hər cür münasibətlər, müntəzəm xarakter daşıya da, Yaxın Şərq bərasində böyük vəzifələrimizə ziyan vura bilər”. Tədqiqatçı Qəribinin fikrincə, “xristian ermənilər” in zorakılığına məruz qalan rus kəndlisi müsəlman Azərbaycanda sığınacaq axtarı.

29 dekabr 1917-ci il. Sovet hökuməti “Türkiyə Ermənistanı haqqında” Dekret vermişdir. Dünya inqilabı ideologiyasını təbliğ edən kommunistlər erməni terror təşkilatlarının Türkiyə ərazisində törətdikləri əməllərə həmin sənədlə, əslində, qanuni bənd geydirmişlər. Təsədüfi deyil ki, kommunist hərəkatının rəhbəri V.İ.Lenin bu Dekretin həyata keçirilməsini “Daşnaksütyun” beynəlxalq terror təşkilatının müsəlmanlara qarşı özünün qəddarlığı ilə ad çıxaran özüvü Stepan Şaumyana müvafiq mandatla həvalə etmişdi. O isə vəziyyətdən istifadə edərək, erməni terror dəstələrini - “qanlı Andranik”in (Andranik Ozanyan Torosi) işi quldur birləşməsinə, müsəlman uşaqları

oğurlamaqla məşğul olan Tatevos Amirovun quldur dəstəsini, qatil Stepan Lalayevin cinayətkar qrupunu və başqalarını başına topladı.

“Daşnaksütyun” erməni terror təşkilatının üzvü S.Şaumyan Bakı kommunistləri adından çıxış edərək, Azərbaycan dövlətçiliyinin mövcud olmasının mümkünlüyü fikrini belə yaxına qoymurdu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev bu barədə bildirmişdir: “Birinci dünya müharibəsindən, Rusiyada baş vermiş 1917-ci il fevral və oktyabr çevrilişlərindən məharətlə istifadə edən ermənilər öz iddialarını bolşevik bayrağı altında reallaşdırmağa nail oldular. 1918-ci ilin mart ayında etibarən əksinqilabçı ünsürlərlə mübarizə şüarı altında Bakı Kommunası tərəfindən, ümumən, Bakı quberniyasını azərbaycanlılardan təmizləmək məqsədi güdən mənfur plan həyata keçirməyə başladı. Həmin günlərdə ermənilərin törətdikləri cinayətlər Azərbaycan xalqının yaddaşında əbədi həkk olunmuşdur. Minlərlə dinc azərbaycanlı yalnız milli mənsubiyyətinə görə məhv edilmişdir. Ermənilər evlərə od vurmuş, insanları diri-diri yandırmışlar. Milli memarlıq incilərini, məktəbləri, xəstəxanaları, məscid və digər abidələri dağıtmış, Bakının böyük bir hissəsini xarabalığa çevirmişlər. Azərbaycanlıların soyqırımını Bakı, Şamaxı, Quba qəzalarında, Qarabağda, Zəngəzurda, Naxçıvanda, Lənkəranda və Azərbaycanın başqa bölgələrində xüsusi qəddarlıqla həyata keçirilmişdir. Bu ərazilərdə dinc əhali kütləvi sürətdə qətlə yetirilmiş, kəndlər yandırılmış, milli mədəniyyət abidələri dağıdılıb məhv edilmişdir”.

Dekabr 1917-ci il. Fövqəladə İstintaq Komissiyasının özüvü N.Mixaylovun məruzəsində göstərilirdi ki, Bağır dərəsində süngülərlə dəşik-dəşik edilmiş 5 müsəlmanın meyiti tapılmışdır. Elə o vaxt Camaxlı stansiyası yaxınlığında məhz həmin üsulla qətlə yetirilmiş 22 Azərbaycan kəndlisinin meyiti aşkar edilmişdir. Meyitlərin gözləri çıxarılmışdır. Təxminən o günlərdə Ərəblər kəndində süngülərlə dəşik-dəşik edilmiş, gözləri çıxarılmış 8 azərbaycanlının meyiti tapılmışdır. Onların arasında döşləri kəsilmiş qadınlar da vardı. Ölülərdən bir az kənarda müsəlmanların müqəddəs kitabı - Quran peyşimin içində tapdınmışdı. Azaşaşın Azərbaycan kəndində 9 qadın və 9 uşaq öldürülmüşdür. Kürdlərin yaşadığı Kürd kəndində 67 cəsəd tapılmış, uşaqların meyitləri qanovaa atılmışdır. Fövqəladə İstintaq Komissiyasının özüvü N.Mixaylovun məruzəsində

göstərilir ki, “ermənilər körpə uşaqları göyə atır və qılıncıla doğram-doğram edirdilər”. Həmin Kürd kəndində evlərdə mismarla divarlara vurulmuş müsəlmanlar aşkar olunmuşdur. İstintaq dəqiq müəyyən etmişdir ki, sadalanmış bütün bu vəhşilikləri bölgədə fəaliyyət göstərən erməni quldur birləşməsi törətmişdir.

Akademik Ziya Bünyadovun məlumatlarına görə, elə həmin il “Daşnaksütyun” erməni terror təşkilatı Trabzon, Bitlis, Ərzurum şəhərlərində yerli əhalini vəhşicəsinə qırıb-çatmışdır. Faktlar generallar Prjevalskinin və Odiselidzenin məlumatları ilə təsdiqlənir.

Dekabr 1917-ci il - iyun 1918-ci il. Erməni quldurların silahlı

Lider mobil operatorndan “Kino” ilə dünyada məşhur onlayn kinoteatrlar bir arada

“Kino” tətbiqinin imkanlarını genişləndirən “Azercell” dekabrın 10-dan etibarən kinoməta “Wink”, “Viju” və “Premier” onlayn kinoteatrlarını əlavə edir. Beləliklə artıq “Kino” eyni anda müxtəlif cihazlarda 240-dan çox yerli və xarici kanallı onlayn izləmək imkanı ilə yanaşı, “Amediateka”, “Premier”, “Viju” və “Wink” kimi dünyada məşhur onlayn kinoteatrları bir platformada birləşdirir.

“Amediateka”: özündə aparıcı studiyaların və televiziya kanallarında yayımlanan müxtəlif janrlarda məşhur xarici filmləri, hətta çoxlu detektivləri, təsirli dramaları, komediyaları və romantik hekayələri birləşdirir;

“Premier”: hər zövqə uyğun minlərlə film, serial, çizgi filmi və şouları izləmək imkanı verir;

“Viju”: kino dünyasına tamamilə yeni yanaşma - on baxılan filmlər, seriallar və kanalları bir araya gətirir;

“Wink”: 60 mindən çox film və serialı Full HD formatında izləmək imkanı təqdim edir.

Yeni istifadəyə verilən “Kino Plus” abunəsi ilə bütün bu yenilikləri bir abunəlik paketi çərçivəsində əlçatan edir. Ən əsası isə xüsusi kampaniya şərtlərinə əsasən “Kino Plus”-a qoşulan abunəçilərə xidmətdən ilk 7 gün pulsuz istifadə imkanı və kanalları izləmək üçün 5GB həcmində internet hədiyyə

edilir. “Kino” xidmətindən yararlanmaq istəyən abunəçilər günlük və aylıq paketlər arasında seçim edə bilərlər. Müvafiq abunəliyi aktiv etmək üçün isə telefonun ekranında USSD kodun yığılması kifayət edir. Paketlər haqqında ətraflı məlumat üçün: <https://www.azercell.com/az/personal/digital-solutions/kinon-plus.html> Qeyd edək ki, “Kino”-dan smartfonlar, “Android” TV-lər, “Samsung Smart” TV-lər, planşetlər və s. daxil olmaqla bütün “Android” və “iOS” əməliyyat sistemlərini dəstəkləyən cihazlarda yararlanmaq mümkündür. Xidmətdən eyni isə 5 fərlı hesab yaradaraq bir abunəlik paketi aktivləşdirərək istifadə etmək olar. Tətbiqi “Google Play” və “AppStore”-dan yükləyə bilərsiniz.

“Kino” ilə “Azercell”-in rəqəmsal əyləncə dünyasını kəşf edin! Xidmət haqqında daha ətraflı məlumat üçün “Azercell” və ya “Kino” səhifələrinə müraciət edə bilərsiniz.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzəyir Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisənziya: N-B-317
Tiraj: 4800
Sifariş: 2873
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələni və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Elbrus Cəfərli